

I. BEZPEČNOSTNÍ ANALÝZA

1 Předmluva

Na základě možnosti žádosti o dotaci Městského úřadu Břeclav byla podle doporučení k tvorbě koncepcí prevence kriminality měst vypracována analýza kriminality.

Jihomoravský kraj je čtvrtým nejvíce zatíženým krajem v České republice. Vyšší nápad trestné činnosti má Hlavní město Praha, následuje kraj Moravskoslezský a kraj Středočeský. Územní odbor Břeclav Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje (dále jen „ÚO PČR Břeclav“) je po Městském ředitelství policie Brno, Územním odboru Brno venkov, Územním odboru Znojmo a Územním odboru Hodonín, pátým nejzatíženějším územním odborem v Jihomoravském kraji. Zejména Obvodní oddělení PČR Břeclav (dále jen „OOP Břeclav“), v jehož teritoriu je okresní město Břeclav, je jedno z nejzatíženějších ve srovnání s jinými okresními městy Jihomoravského kraje, přestože v posledních letech dochází ke snížení nápadu trestné činnosti. Nápad trestných činů v teritoriu Obvodního oddělení Břeclav (dále jen „OOP Břeclav“) dosahuje téměř dvou a půl násobku nápadu Obvodního oddělení Hustopeče (dále jen „OOP Hustopeče“) a dokonce téměř trojnásobku nápadu Obvodního oddělení Mikulov (dále jen „OOP Mikulov“). Při srovnání indexů nápadu trestných činů na 10 tis. obyvatel jsou srovnatelné indexy OOP Břeclav a OOP Mikulov. Na teritoriu ÚO PČR Břeclav bylo v roce 2018 spácháno celkem 1097 trestných činů, přičemž v roce 2017 to bylo celkem 1328 trestných činů.

POZN. Uvedené statistické údaje jsou platné k 30. září daného roku!

Tabulka 1 - Počet obyvatel České republiky

	ČR [1]	JmK [1]	okr. Břeclav [1]	ORP Břeclav [2]	ORP Hustopeče [2]	ORP Mikulov [2]
2017	10588063	1179995	115601	59743	35839	19850
2018	10625449	1184381	115728	59726	36008	20023

	město Břeclav [2]	město Hustopeče [2]	město Mikulov [2]
2016	24881	5886	7386
2017	24797	5928	7387

[1] Údaj platný k 30. červnu daného roku

[2] Údaj platný k 1. lednu daného roku

Zdroj: Český statistický úřad (www.czso.cz)

2 Celková kriminalita za období let 2017/2018

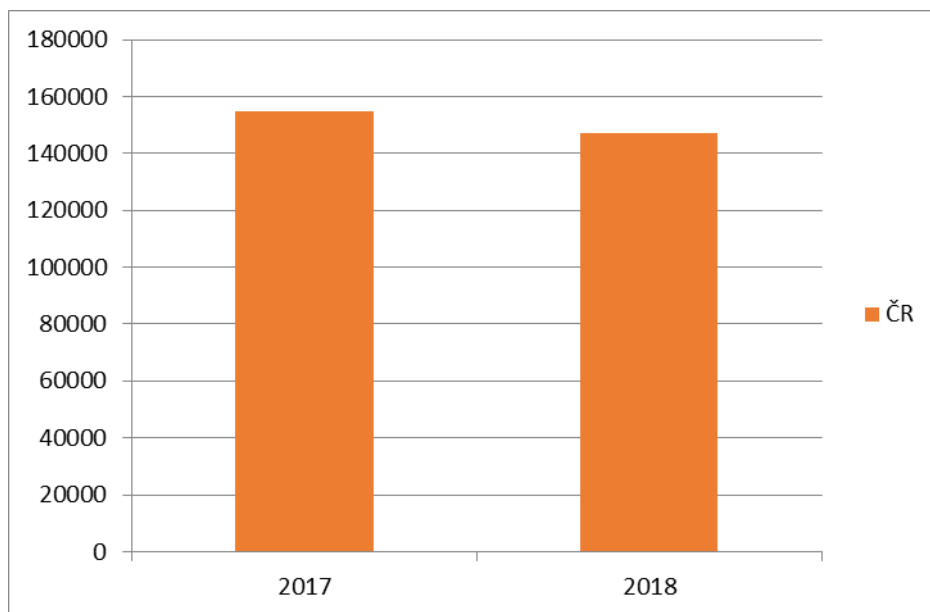
2.1 Absolutní hodnoty trestné činnosti v ČR

Tabulka 2 - Trestná činnost na území České republiky

	2017	2018	změna v %
ČR	154976	147294	-4,96
Index	146,37	138,62	-5,29

Zdroj: Policie ČR

Celkový vývoj trestné činnosti na území České republiky lze hodnotit kladně, neboť dochází k poklesu jak celkového nápadu trestných činů, tak také k poklesu indexu, což vypovídá o vyšší rychlosti poklesu nápadu trestných činů oproti rychlosti růstu počtu obyvatel.

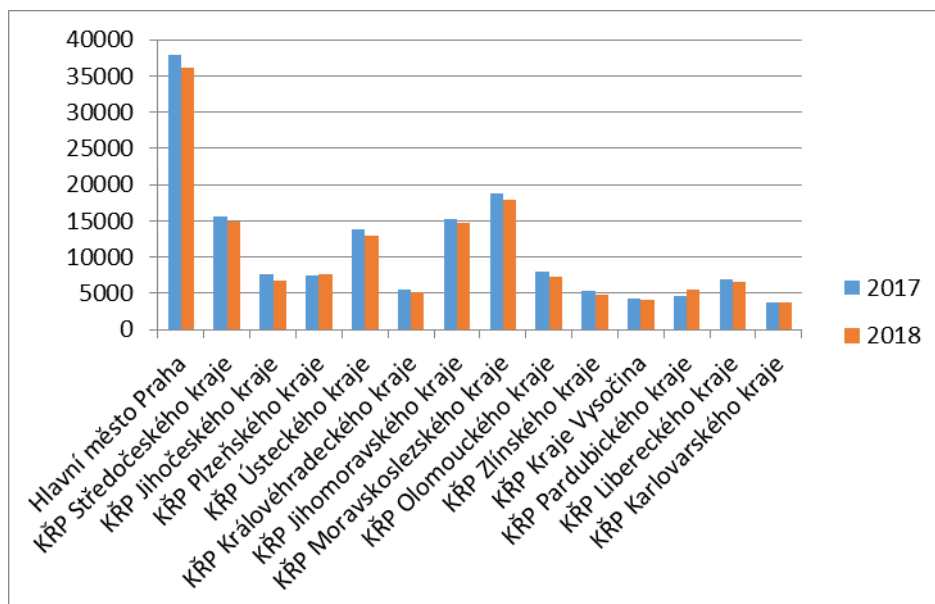
2.2 Absolutní hodnoty trestné činnosti v ČR v jednotlivých krajích

Tabulka 3 - Nápad trestné činnosti dle jednotlivých krajských ředitelství PČR

	2017	2018	změna v %
Hlavní město Praha	37935	36140	-4,73
KŘP Středočeského kraje	15607	14986	-3,98
KŘP Jihočeského kraje	7613	6794	-10,76
KŘP Plzeňského kraje	7472	7642	2,28
KŘP Ústeckého kraje	13758	12954	-5,84
KŘP Královéhradeckého kraje	5579	5124	-8,16
KŘP Jihomoravského kraje	15335	14710	-4,08
KŘP Moravskoslezského kraje	18814	17898	-4,87
KŘP Olomouckého kraje	8056	7206	-10,55
KŘP Zlínského kraje	5354	4770	-10,91
KŘP Kraje Vysočina	4207	4135	-1,71
KŘP Pardubického kraje	4589	5478	19,37
KŘP Libereckého kraje	6850	6641	-3,05
KŘP Karlovarského kraje	3807	3820	0,34

Zdroj: Policie ČR

Jak vyplývá z uvedeného srovnání, dochází k poklesu nápadu trestné činnosti na území většiny krajských ředitelství Policie ČR, což svědčí o obecném poklesu v nápadu trestných činů.

Graf 1 - Trestná činnost dle jednotlivých krajských ředitelství PČR
Zdroj: Policie ČR

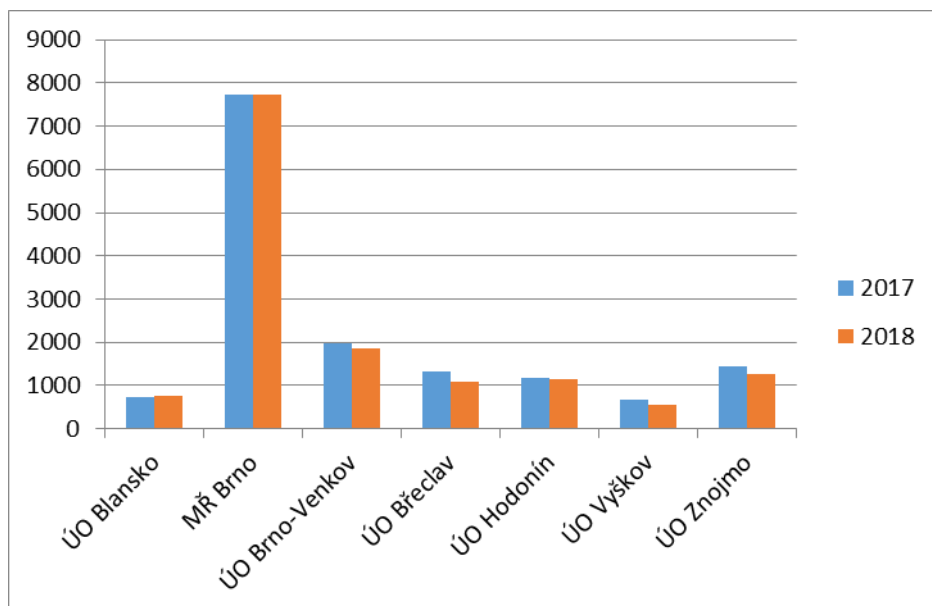
2.3 Absolutní hodnoty trestné činnosti v jednotlivých okresech KŘP JmK

Tabulka 4 - Nápad trestných činů v Jihomoravském kraji dle okresů

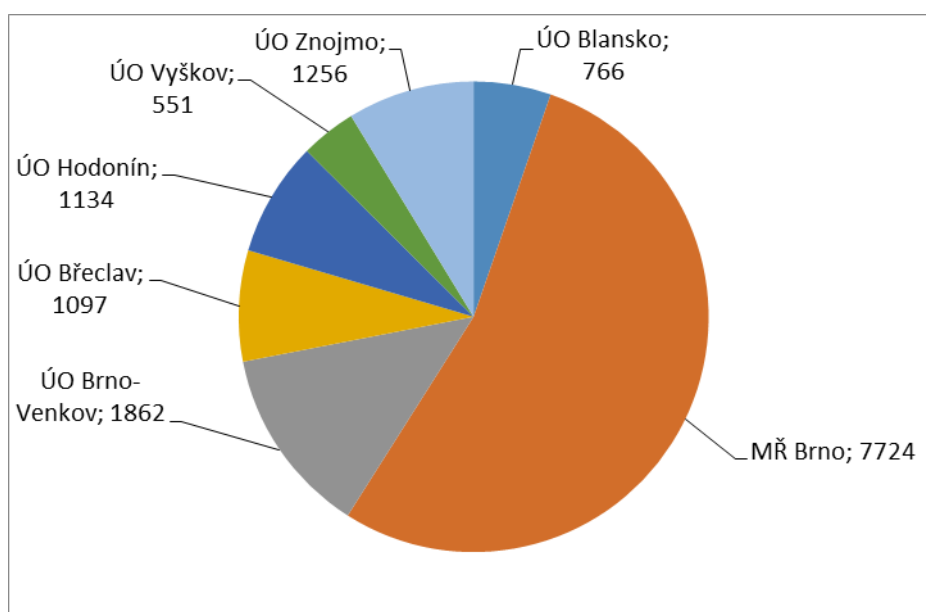
	2017	2018	změna v %
ÚO Blansko	723	766	5,95
MŘ Brno	7724	7724	0,00
ÚO Brno-Venkov	1969	1862	-5,43
ÚO Břeclav	1328	1097	-17,39
ÚO Hodonín	1164	1134	-2,58
ÚO Vyškov	663	551	-16,89
ÚO Znojmo	1440	1256	-12,78

Zdroj: Policie ČR

V souladu s celorepublikovým vývojem došlo k poklesu nápadu trestných činů také v rámci jednotlivých okresů v Jihomoravském kraji s výjimkou okresu Blansko, kde došlo přibližně k 6 % nárůstu.

Graf 2 - Nápad trestných činů v Jihomoravském kraji dle okresů
Zdroj: Policie ČR

Graf 3 - Nápad trestných činů v Jihomoravském kraji poměrově dle okresů
Zdroj: Policie ČR

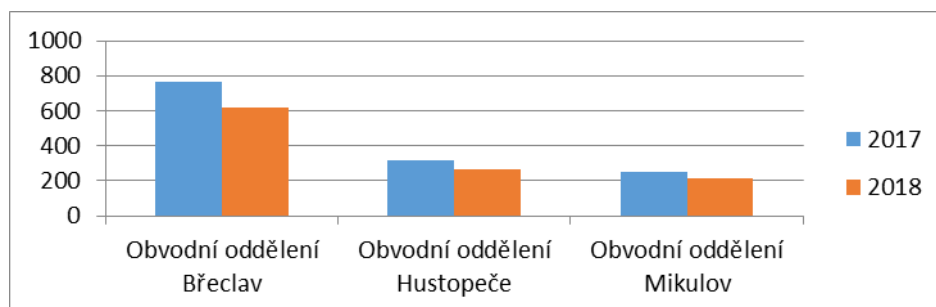
2.4 Absolutní hodnoty trestné činnosti v teritoriu ÚO PČR Břeclav – dle OOP

Tabulka 5 - Nápad trestných činů v teritoriu Územního odboru Břeclav – dle OOP

	2017	2018	změna v %
Obvodní oddělení Břeclav	764	619	-18,98
Obvodní oddělení Hustopeče	314	262	-16,56
Obvodní oddělení Mikulov	250	216	-13,60

Zdroj: Policie ČR

V souladu s celorepublikovým trendem vývoje trestné činnosti došlo v rámci všech obvodních oddělení v rámci Územního odboru Břeclav k poklesu nápadu trestných činů.

Graf 4 - Nápad trestných činů v ÚO Břeclav poměrově dle OOP

Zdroj: Policie ČR

2.5 Absolutní hodnoty trestné činnosti dle teritoriální působnosti PČR

Tabulka 6 - Srovnání celkového nápadu trestných činů dle teritoriální působnosti PČR

	2017	2018	změna v %
Česká republika	154976	147294	-4,96
Krajské ředitelství policie JmK	15335	14710	-4,08
Územní odbor Břeclav PČR	1328	1097	-17,39
Obvodní oddělení Břeclav	764	619	-18,98
Obvodní oddělení Hustopeče	314	262	-16,56
Obvodní oddělení Mikulov	250	216	-13,60
na území města Břeclav	401	368	-8,23
na území města Hustopeče	94	83	-11,70
na území města Mikulov	113	99	-12,39

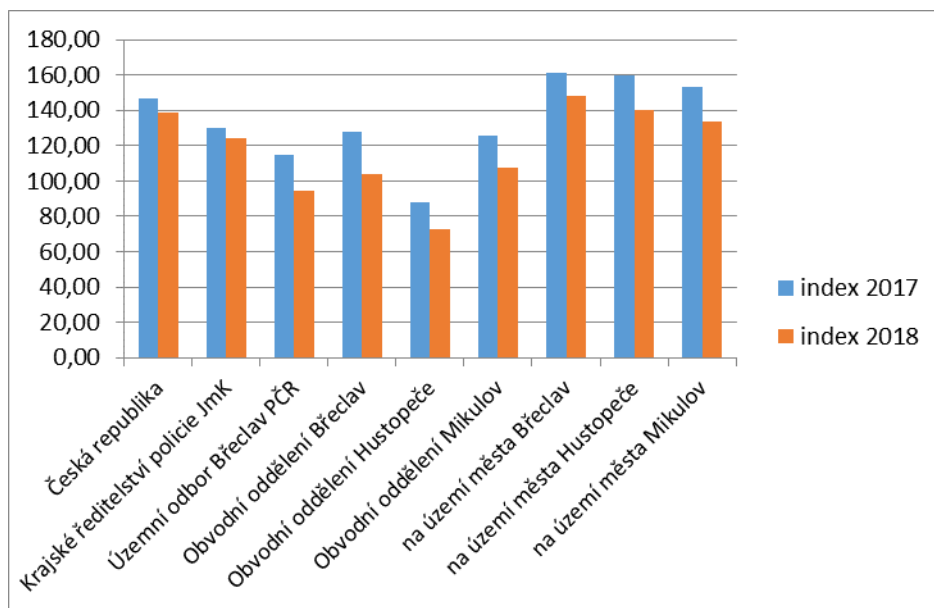
Zdroj: Policie ČR

Tabulka 7 - Srovnání indexu nápadu trestných činů dle teritoriální působnosti PČR

	index 2017	index 2018
Česká republika	146,37	138,62
Krajské ředitelství policie JmK	129,96	124,20
Územní odbor Břeclav PČR	114,88	94,79
Obvodní oddělení Břeclav	127,88	103,64
Obvodní oddělení Hustopeče	87,61	72,76
Obvodní oddělení Mikulov	125,94	107,88
na území města Břeclav	161,17	148,41
na území města Hustopeče	159,70	140,01
na území města Mikulov	152,99	134,02

Zdroj: Policie ČR

Srovnání indexů vybraných územních celků a organizačních článků PČR jednoznačně poukazuje na skutečnost, že jak Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje, tak ÚO PČR Břeclav jsou svým indexem pod celorepublikovým průměrem. V rámci celorepublikového indexu (138,62) má srovnatelný nápad město Břeclav (148,41) i město Hustopeče (140,01), což současně představuje významný pokles proti předchozímu období. Zde je nutno zdůraznit, že indexy OOP Břeclav a OOP Mikulov mají téměř shodný index nápadu trestných činů na 10 tis. obyvatel.

Graf 5 - Srovnání indexu nápadu trestných činů dle teritoriální působnosti PČR

Zdroj: Policie ČR

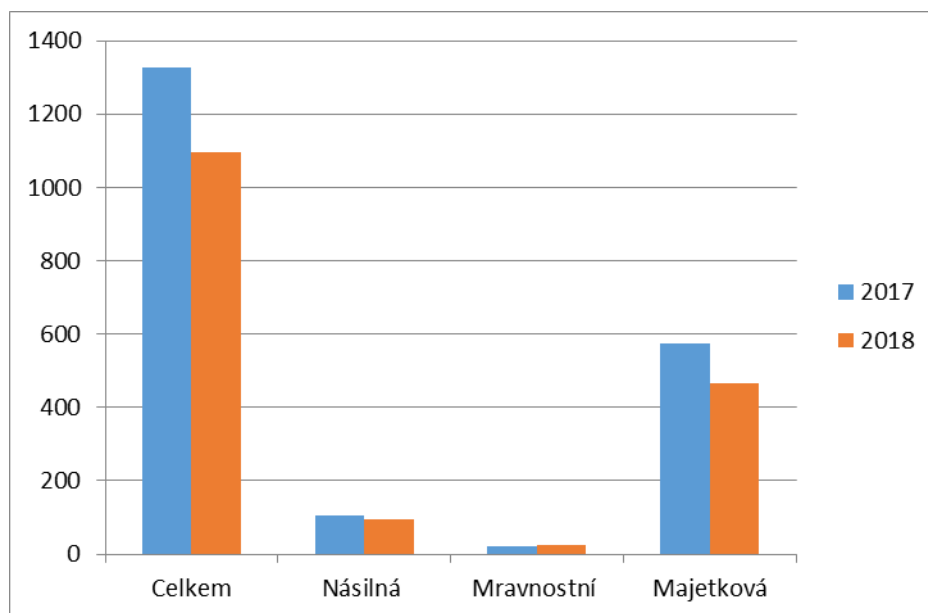
2.6 Absolutní hodnoty trestné činnosti v teritoriu ÚO PČR Břeclav

Tabulka 8 - Nápad trestných činů v teritoriu Územního odboru Břeclav

	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková
2017	1328	104	22	573
2018	1097	95	24	467
změna v %	-17,39	-8,65	9,09	-18,50

Zdroj: Policie ČR

V rámci teritoriální působnosti ÚO PČR Břeclav došlo v roce 2018 k poklesu nápadu trestné činnosti téměř ve všech sledovaných kategoriích. Výjimku tvoří kriminalita mravnostní, kde došlo k nárůstu o téměř 10 %, což však z pohledu absolutních čísel tvoří nárůst o 2 skutky. K největšímu poklesu došlo v oblasti majetkové kriminality.

Graf 6 - Nápad trestných činů v teritoriu Územního odboru Břeclav

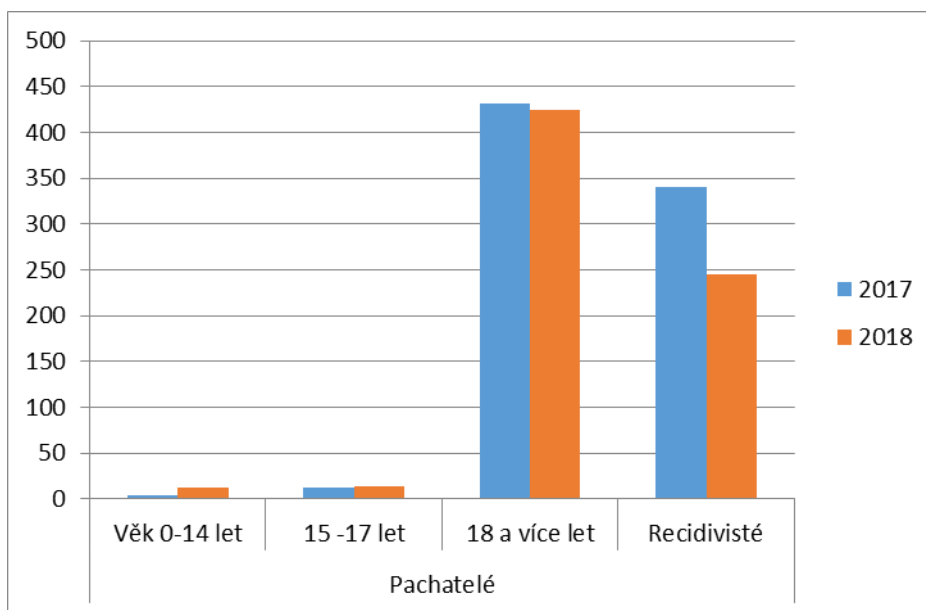
Zdroj: Policie ČR

Tabulka 9 - Pachatelé trestných činů v teritoriu Územního odboru Břeclav dle věku

	Pachatelé			
	Věk 0-14 let	15 -17 let	18 a více let	Recidivisté
2017	4	12	431	340
2018	12	14	425	245
změna v %	200,00	16,67	-1,39	-27,94

Zdroj: Policie ČR

Z hlediska struktury pachatelů došlo v rámci ÚO PČR Břeclav k poklesu zejména u pachatelů recidivistů, naopak největší procentuální nárůst lze pozorovat u pachatelů věkové kategorie nezletilých (0 – 14 let). Ve věkové kategorii 18 a více let se jedná o téměř srovnatelný počet.

Graf 7 - Pachatelé trestných činů v teritoriu Územního odboru Břeclav dle věku
Zdroj: Policie ČR

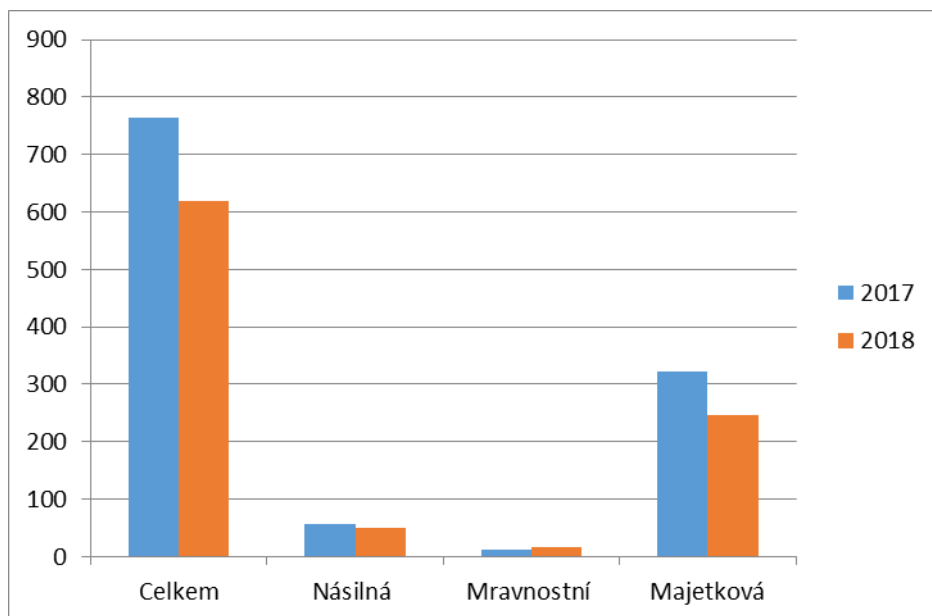
2.7 Absolutní hodnoty trestné činnosti dle teritoriální působnosti OOP Břeclav

Tabulka 10 - Nápad trestných činů v teritoriu Obvodního oddělení Břeclav

	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková
2017	764	56	11	323
2018	619	51	16	246
změna v %	-18,98	-8,93	45,45	-23,84

Zdroj: Policie ČR

V rámci OOP Břeclav došlo v roce 2018 k poklesu celkového nápadu trestných činů o téměř 20 %. V oblasti mravnostní trestné činnosti došlo k nárůstu o 45,45 %, což však v absolutních číslech představuje nárůst o 5 skutků. K poklesu nápadu došlo v oblasti majetkové kriminality a to bezmála o 25 %, což představuje absolutní pokles o 77 skutků. Pokles zaznamenala také násilná kriminalita, kde došlo k poklesu o 5 skutků, což v procentuálním vyjádření představuje přibližně 10 %. Celkově lze vývoj trestných činů v oblasti násilné, mravnostní i majetkové kriminality na základě uvedených údajů hodnotit ve srovnání s předchozím obdobím jako mírně snížený.

Graf 8 - Nápad trestných činů v teritoriu Obvodního oddělení Břeclav

Zdroj: Policie ČR

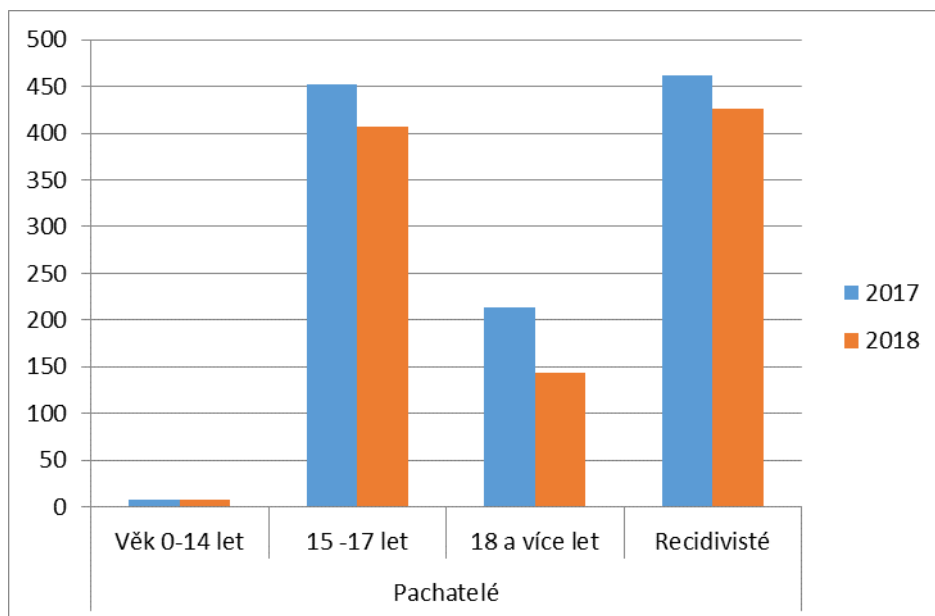
Tabulka 11 - Nápad trestných činů v teritoriu OOP Břeclav dle věku pachatelů

	Pachatelé			
	Věk 0-14 let	15 -17 let	18 a více let	Recidivisté
2017	8	452	214	462
2018	8	407	143	426
změna v %	0,00	-9,96	-33,18	-7,79

Zdroj: Policie ČR

Z hlediska struktury pachatelů došlo v rámci OOP Břeclav k změnám zejména v kategorii 18 a více let, kde došlo k téměř 34 % poklesu. K poklesu došlo ale také ve věkové kategorii mladistvých (15 – 17 let) a také u recidivistů. V kategorii nezletilých nedošlo k žádným změnám.

POZN. Vzhledem ke změně ve způsobu statistického vykazování, ke kterému došlo v roce 2016, není možné provést srovnání v oblasti obětí trestných činů.

Graf 9 - Nápad trestných činů v teritoriu Obvodního oddělení Břeclav dle věku pachatelů
Zdroj: Policie ČR

2.8 Absolutní hodnoty trestné činnosti na území města Břeclav

Tabulka 12 - Nápad trestných činů na území města Břeclav

	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková
2017	401	55	8	193
2018	368	58	9	162
změna v %	-8,23	5,45	12,50	-16,06

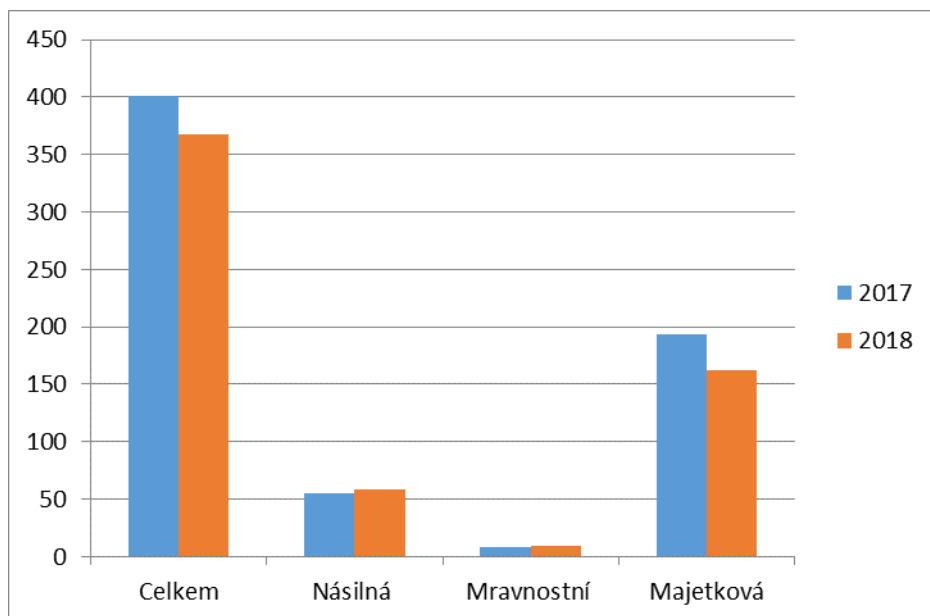
Zdroj: Policie ČR

Na území města Břeclav došlo v průběhu roku 2018 k poklesu nápadu trestných činů o téměř 9%. Přesto, že došlo k poklesu majetkové trestné činnosti, k nárůstu došlo u násilné i mravnostní kriminality, což však v absolutních číslech představuje pouze jednotky. Současně je nutno zdůraznit, že celkový nápad trestné činnosti zahrnuje rovněž trestné činy v dopravě, kde došlo rovněž k poklesu.

Z uvedeného srovnání je rovněž patrné, že majetková kriminalita představuje polovinu celkového nápadu TČ na území města.

Porovnáním indexu trestné činnosti na území města Břeclav (148,41), je tento výrazně nad indexem okresu Břeclav (94,79), přičemž převyšuje také index Jihomoravského kraje (124,20), ale i index celorepublikový (138,62).

Z výše uvedených tabulek vyplývá, že se ve městě Břeclav došlo k poklesu kriminality ve srovnání let 2017 a 2018. Tento vývoj lze přisuzovat jak úspěšnosti Policie ČR při potírání trestné činnosti, tak realizovaným preventivním programům na území města. Současně došlo také ke snížení indexu na 10 tis obyvatel a to i s ohledem na mírný pokles v počtu obyvatel žijících ve městě.

Graf 10 - Nápad trestných činů na území města Břeclav

Zdroj: Policie ČR

POZN. Vzhledem ke změně ve způsobu statistického vykazování, ke kterému došlo v roce 2016, není možné provést srovnání v oblasti obětí trestných činů.

3 Přehled vybraných druhů přestupků za období let 2016/2017

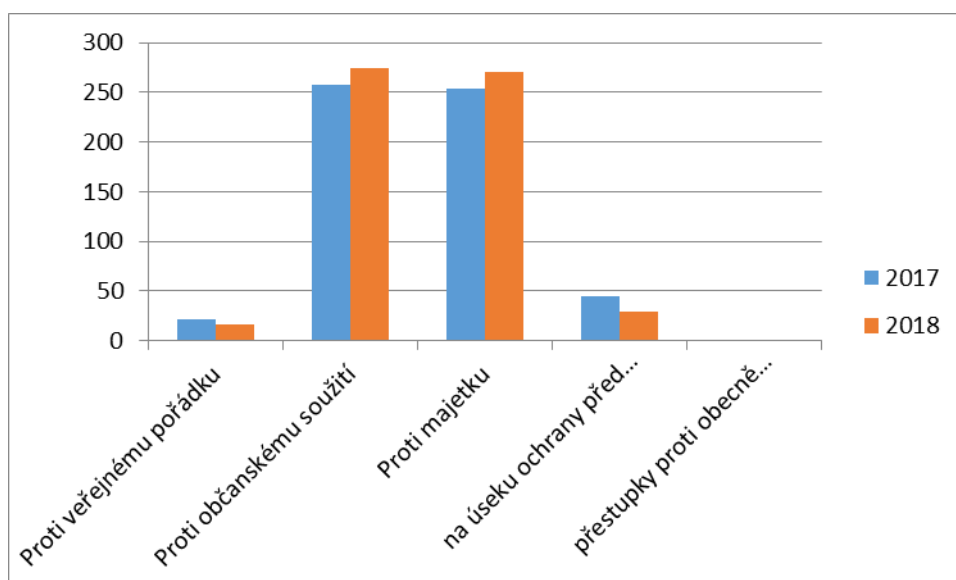
3.1 Absolutní hodnoty vybraných přestupků na teritoriu OOP Břeclav

Tabulka 13 - Vybrané přestupky v teritoriu Obvodního oddělení Břeclav

druh	počet obyvatel		přestupky – abs. počet			index na 10 tis. obyv.			
	2018	změna proti roku 2017	k 30.09. 2017	k 30.09. 2018	změna	2017	2018	změna (index)	změna (%)
Proti veřejnému pořádku	59726	-17	21	16	-5	3,52	2,68	-0,84	-23,79
Proti občanskému soužití	59726	-17	257	274	17	43,02	45,88	2,86	6,65
Proti majetku	59726	-17	254	270	16	42,52	45,21	2,69	6,33
na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi	59726	-17	44	29	-15	7,36	4,86	-2,51	-34,07
přestupky proti obecně závazným vyhláškám v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku	59726	-17	0	0	0	0,00	0,00	0,00	-

Zdroj: Policie ČR

Jak vyplývá ze skladby přestupků, největší podíl je tvořen přestupky proti majetku a proti občanskému soužití. Nemalý podíl tvoří také přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, přičemž tato oblast je z velké části tvořena řidiči motorových vozidel.

Graf 11 - Vybrané přestupky v teritoriu Obvodního oddělení Břeclav
Zdroj: Policie ČR

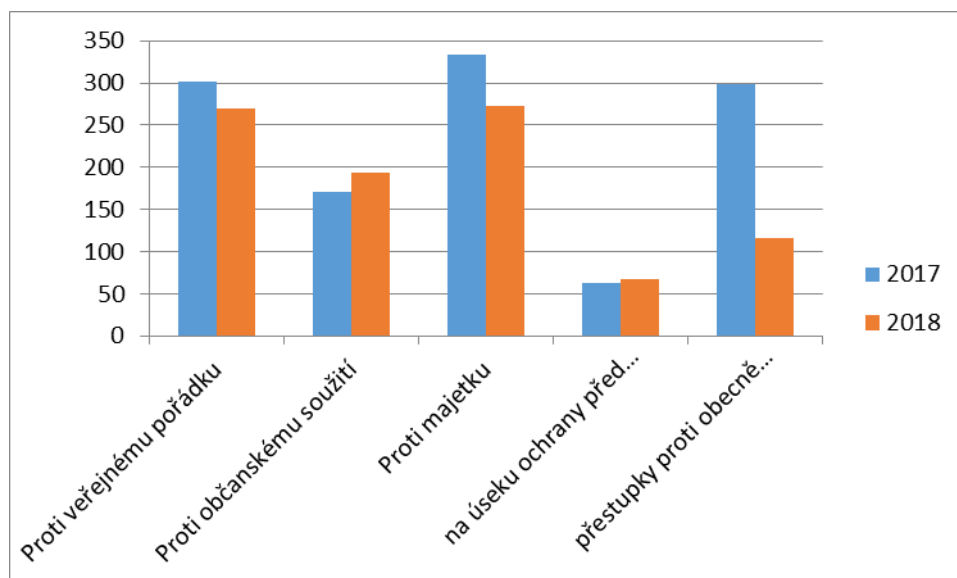
3.2 Absolutní hodnoty vybraných přestupků na území města Břeclav

Tabulka 14 - Vybrané přestupky na území města Břeclav - Policie ČR a Městská policie Břeclav

druh	počet obyvatel		přestupky – abs. počet			index na 10 tis. obyv.			
	2018	změna proti roku 2017	k 30.09. 2017	k 30.09. 2018	změna	2017	2018	změna (index)	změna (%)
Proti veřejnému pořádku	24797	-84	302	270	-32	121,38	108,88	-12,49	-10,29
Proti občanskému soužití	24797	-84	170	194	24	68,33	78,24	9,91	14,50
Proti majetku	24797	-84	333	273	-60	133,84	110,09	-23,74	-17,74
na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi	24797	-84	63	67	4	25,32	27,02	1,70	6,71
přestupky proti obecně záv. vyhláškám v oblasti bezp. a veř. pořádku	24797	-84	298	116	-182	119,77	46,78	-72,99	-60,94

Zdroj: Policie ČR a Městská policie Břeclav

V rámci města Břeclav je patrné, že největší podíl přestupků tvoří přestupky proti veřejnému pořádku a proti majetku, ačkoliv u obou kategorií došlo k významnému poklesu. Naopak nárůst zaznamenaly přestupky proti občanskému soužití a na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.

Graf 12 - Vybrané přestupky na území města Břeclav

Zdroj: Policie ČR a Městská policie Břeclav

4 Komentář k analýze

Při srovnání indexů nápadu trestných činů na 10 tis. obyvatel je Jihomoravský kraj přibližně na střední hodnotě indexu všech krajů. Srovnatelný index mají kraj Karlovarský (159,92) a kraj Plzeňský (156,54). Městské ředitelství PČR Brno, v jehož teritoriu je město Brno, druhé největší město České republiky, dosahuje v indexu hodnoty 203,65, což je vysoce nad celorepublikovým indexem, jehož hodnota je 138,62. Územní odbor PČR Břeclav je po Městském ředitelství Brno a Územním odboru Znojmo jedno z nejzatíženějších jedním z nejzatíženějších územních odborů v rámci Jihomoravského kraje. Město Břeclav, jako okresní město, je jedno z nejzatíženějších ve srovnání s jinými okresními městy v rámci Jihomoravského kraje. Je samozřejmostí, že nápad trestné činnosti na Obvodním oddělení Břeclav činí více než polovinu nápadu trestné činnosti celého okresu Břeclav.

Největší nápad trestné činnosti je zaznamenán, jako i v předchozích letech, u majetkové trestné činnosti, kde největší nápad je tvořen vloupáním do objektů, bytů a rodinných domů. Dalším významným problémem je vloupání do motorových vozidel a v turistické sezóně také krádeže jízdních kol. K odhalování a řešení trestných činů, ale i přestupků významnou měrou přispívají kamerové městské systémy Městské policie Břeclav a Městské policie Mikulov. V rámci ÚO PČR Břeclav došlo k poklesu nápadu trestné činnosti ve většině sledovaných oblastí s výjimkou násilné, ostatní majetkové a hospodářské kriminality.

Nápad trestné činnosti, na území města Břeclav je významně ovlivněn skutečností, že se město nachází v blízkosti dvou státních hranic a to s Rakouskem a se Slovenskem, s čímž souvisí velký pohyb lidí při cestě do zahraničí, přičemž velkého procenta trestné činnosti se dopouští i osoby ze zahraničí. Dalším faktorem je také skutečnost, že město Břeclav je velmi dobře přístupné po dálnici D-2, po které se pachatelé mohou rychle přesunovat a to zejména při krádežích. Dále zde hraje velkou roli i železnice, neboť je zde důležitý železniční uzel v podobě železniční stanice Břeclav a tento rovněž umožňuje velmi dobrý přístup pachatelům trestné činnosti.

Jednou z možností o pravděpodobných příčinách kriminality v Břeclavi je ta, že kriminality, i na základě statistických výstupů, se i přes zaznamenaný pokles nadále ve velké míře dopouštějí osoby nezletilé a mladistvé, kde rovněž velký vliv hrají i osoby romské národnosti.

S ohledem na vysokou úspěšnost doposud realizovaných projektů, je vhodné v těchto aktivitách i nadále pokračovat a tyto rozšiřovat a zaměřit se zejména na volný čas jak pro nezletilce, tak i pro mladistvé, tedy vrstvu lidí od 15 do 18 let. Rovněž je potřeba se zaměřit na sociálně vyloučené lokality, kde žijí osoby sociálně slabé a kde rovněž dochází k páchání trestné činnosti. Velmi efektivní se na základě předchozích zkušeností jeví postupné navyšování počtu kamer v kamerovém systému města Břeclav a také další technické zkvalitnění tohoto systému, neboť tato přímo souvisí s možností jasné identifikace pachatelů.

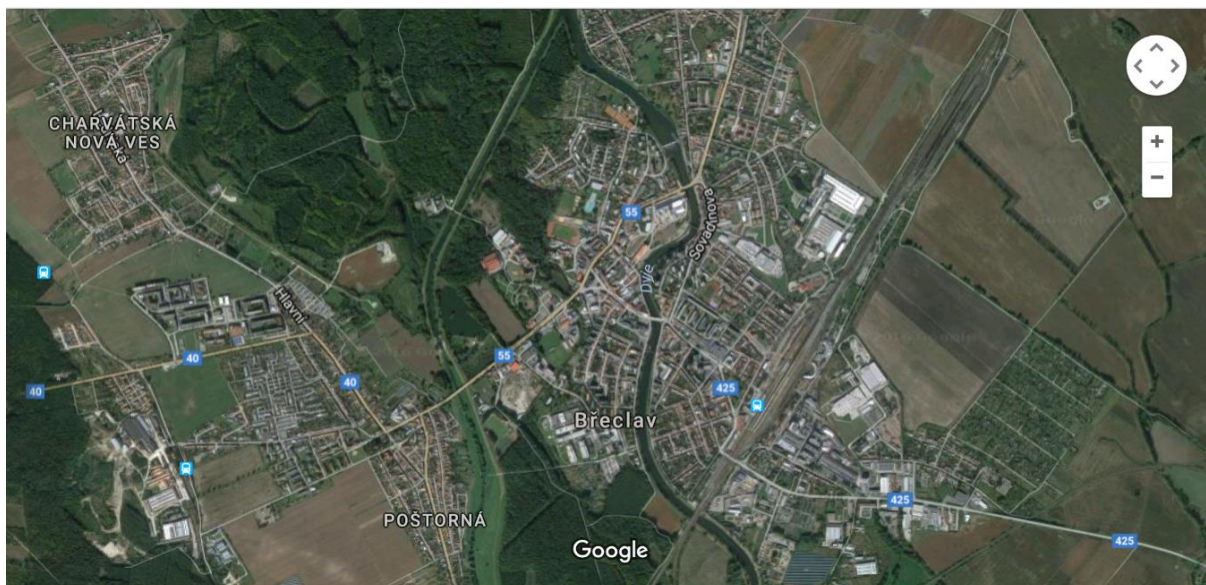
V samotném městě Břeclav dochází k většímu nápadu trestné činnosti než na ostatních vesnicích, které jsou v gesci OOP Břeclav. Z dostupných statistických údajů vyplývá, že se ve městě Břeclav snížila kriminalita ve srovnání let 2017 a 2018. Přesto, že tento trend je celorepublikový, lze významný pokles nápadu na území města přisuzovat zejména realizovaným preventivním opatřením a zvyšujícím se povědomím o prevenci ze strany občanů.

Zpracoval: mjr. Mgr. Bc. Ladislav HEMZA
tel.: 974 632 223

plk. JUDr. Marian ŽÁK
vedoucí územního odboru

II SOCIÁLNĚ DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA MĚSTA

1 Základní charakteristika města

Mapa 1 – Břeclav (Zdroj: www.googlemaps.com)

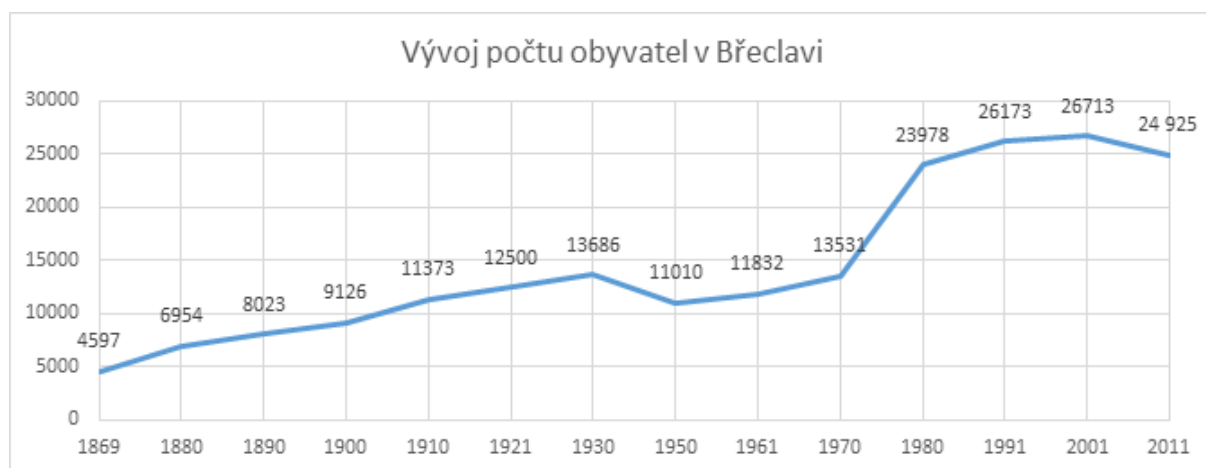
Město Břeclav se nachází v Jihomoravském kraji, přibližně 50 km jihovýchodně od krajského města Brna v bezprostřední blízkosti slovenské i rakouské státní hranice. Leží na mezinárodně významném železničním uzlu, který spojuje Brno, Bratislavu, Olomouc a Vídeň a necelé 3 km od dálnice D2 z Brna do Bratislavy. Břeclav je správním centrem ORP, které zahrnuje 18 obcí s celkem 59 743 obyvateli, přičemž k 1. lednu 2017 činil počet obyvatel samotného města 24 881 osob. Současná podoba města vznikla spojením čtyř historických částí Břeclav, Stará Břeclav, Poštorná a Charvatská Nová Ves v letech 1920, 1974 a 1976.

Moderní rozvoj města se datuje od roku 1839, kdy bylo započato s výstavbou železniční tzv. *Severní dráha císaře Františka* z Vídně do Krakova s přípojkou v Břeclavi. Následný průmyslový rozkvět dal vzniknout řadě významných hospodářských podniků, které se podepsaly na budoucím industriálním charakteru města a z nichž některé fungují dodnes. Mezi jinými například cukrovar zbudovaný roku 1862 židovským rodem Kuffnerů, místní pivovar, pila nebo cihelna.

Za druhé světové války výrazně klesl počet obyvatel kvůli vysídlení části českého obyvatelstva a všech téměř šesti set místních židů, z nichž valná většina skončila v koncentračních táborech. Břeclav se v letech 1939 – 1945 stala součástí německé říše a konec války a osvobozování se tak na městě podepsal rozsáhlými materiálními škodami a následným odsunem německého obyvatelstva. Po válce však průmyslový rozvoj pokračoval a chybějící lidské kapacity doplňovali osadníci přicházející z různých koutů Československa, mezi nimi i slovenští Romové. Jak ukazuje graf 1, již začátkem 70. let 20. století dosáhl počet obyvatel předválečné úrovně a díky masivní bytové výstavbě a další industrializaci se v následujících dvou desetiletích téměř zdvojnásobil. Svého vrcholu dosáhl v roce 2001, nicméně od té doby pozvolna klesá. Přitom příčiny současného odlivu obyvatel jsou stejné jako v jiných obdobně velkých městech. Jedná se o nedostatek atraktivních pracovních příležitostí (pro kvalifikované) a kulturního vyžití, možností studia a v případě Břeclavi rovněž nedostatek volných bytů adekvátních parametrů či pozemků k výstavbě, především pak pro mladé rodiny. Specifickým problémem Břeclavi je také obtížná a dlouhodobě nedořešená dopravní situace, kdy je jediná silniční spojnice mezi Poštornou a zbytkem města dlouhodobě přehlcena nadměrným množstvím automobilové i mezinárodní kamionové dopravy a provoz ve městě blokuje i několikakilometrové kolony. Pro veřejnost je tak v tuto chvíli neutěšená dopravní situace tématem prvořadé důležitosti.

Problematika sociálního vyloučení naopak v poslední době veřejným diskurzem příliš nerezonuje, a pokud ano, tak pouze některé její aspekty.

I v současné době je Břeclav důležitým průmyslovým střediskem s řadou pracovních příležitostí pro místní i lidi z širokého okolí. Nejvýznamnějším místním podnikem je závod Gumotex, který zaměstnává přibližně 1400 lidí. Pozadu ale významem nezůstávají ani další, například Fosfa a.s., OTIS a.s., BORS Břeclav a.s., Poštorenské keramické závody, ALCA plast, Moraviapress a.s., Zámecký pivovar Břeclav, Racio a.s. a mnoho jiných. Město je rovněž charakteristické rozvíjejícím se cestovním ruchem, především v souvislosti s nedalekým Lednicko-Valtickým areálem zapsaným od roku 1996 na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO, s tzv. vinařskými stezkami a s dalšími atrakcemi jižní Moravy.

Graf 1 – Vývoj počtu obyvatel Břeclavi

2 Sociální vyloučení

Pod pojmem sociální vyloučení chápeme proces vylučování lidí nebo skupin lidí na okraj společnosti, do chudoby a izolace. Vyloučení se projevuje na mnoha úrovních, např. sociální, prostorové, kulturní či symbolické a přesahuje tak pouhou ekonomickou či materiální stránku problému. Sociálně vyloučení mají ztížený přístup ke zdrojům či statkům běžně dostupným většině obyvatel, zároveň s tím se snižuje jejich schopnost udržovat sociální kontakty s obyvateli mimo situaci sociálního vyloučení a možnosti participace na organizaci sociálního života a účasti v rozhodování. Se sociálním vyloučením je často spojena určitá míra stigmatizace ze strany většinové společnosti, která může izolaci ještě prohlubovat.

Sociální vyloučení se vyznačuje četnými indikátory či charakteristikami, které se v různých lokalitách vyskytují s různou intenzitou. Mezi obvyklé ukazatele řadíme dlouhodobou nezaměstnanost, závislost na sociálním systému, nízkou kvalitu a nejistotu v bydlení, ztížený nebo nemotivovaný přístup ke společnému vzdělávání, vysokou míru zadlužení, výskyt rizikového chování a kriminality a zvýšenou míru migrace. Jednotlivé ukazatele samy o sobě sociální vyloučení nezakládají. Je to teprve jejich kombinace, která zasaženým jedincům či rodinám brání v integraci či plnohodnotném životě a na různých úrovních je vylučuje ze společnosti. Sociálně vyloučení se potýkají s několika zásadními existenčními problémy zároveň, a jejich řešení je v dané situaci natolik obtížné, že je pro sociálně vyloučeného takřka nedosažitelné bez vnější pomoci. Každý z uvedených aspektů sociálního vyloučení může být v různých lokalitách a u různých jejich obyvatel zastoupen v jiné míře.

Pokud dochází k vyšší koncentraci osob s kombinací několika nebo všech výše zmíněných ukazatelů, hovoříme o sociálně vyloučené lokalitě (SVL). Sociálně vyloučené lokality obvykle vznikají působením systémových aktérů či tržních mechanismů. Při jejich vzniku lze sledovat vnější příčiny tohoto procesu,

jako jsou schvalované zákony a směrnice, postupy institucí, tržní mechanismy a stanoviska společnosti, i faktory vnitřní, mezi které se řadí životní styl samotných sociálně vyloučených, který se často mezigeneračně reprodukuje. Specifickou roli v sociálním vyloučení hraje etnicita. V českém kontextu se pak jedná převážně o etnicitu romskou. Je však potřeba podotknout, že pojem sociální vyloučení neslouží jako synonymum pro Romy, ani pro později nadužívané eufemismy typu „nepřizpůsobivý“. Výše uvedená definice sociálního vyloučení jasně ukazuje, že stav vyloučení může postihnout kohokoliv, nehlédě na etnickou příslušnost.

Problematika sociálního vyloučení v Břeclavi nemá jednoznačné prostorové ohraničení a netýká se ani žádné konkrétní etnické skupiny. Jinými slovy, s největšími sociálními problémy v Břeclavi v tuto chvíli nepotýkají obyvatelé nějaké specifické vyloučené lokality, ale vyloučené populace žijící napříč celým městem, přičemž přiznaná romská etnicita je v tomto ohledu jen jednou z mnoha dalších okolností. Do pasti sociálního vyloučení v posledních letech upadá stále více příslušníků majority. Výsledky výzkumu navíc ukazují, že nejzávažnější sociální problémy se napříč etnickými skupinami týkají lidí ohrožených ztrátou bydlení, kteří žijí v neustálém provizoriu, jsou nuceni střídat místa pobytu a jejich situace se tak vymyká jasnému prostorovému vymezení. Kromě sociálně vyloučených lokalit nebo lokalit vyloučením ohrožených se proto výzkumu primárně zaměřil také na sociálně vyloučené jedince a rodiny žijící i mimo tyto lokality, na mechanismy, které je do tohoto stavu přivedly a bariéry, které brání jejich zpětné integraci.

Existenci romské menšiny v Břeclavi v minulosti bohužel poznamenaly i konflikty s příslušníky majority. Všeobecně známý je kupříkladu případ Roma zastřeleného (v 90. letech) při policejním zákroku, nebo naopak jiný, kdy bylo na koupališti napadeno několik plavčků skupinou romských výtržníků. Do nedávné doby docházelo také k častým potyčkám v parku v Sadech 28. Října. Veřejným míněním však doposud rezonuje smyšlené napadení nezletilého mladíka místními Romy, po kterém následovaly nepokoje a protestní pochod městem pod taktovkou pravicových extremistů. Téměř všichni aktéři se shodují, že v posledních několika letech došlo k výraznému zklidnění situace a úbytku mezietnických konfliktů. Ve veřejném prostoru zřejmě výrazně zafungovala preventivní opatření realizovaná městem a městskou policií, především pak zřízení postu *asistentů prevence kriminality* z řad místních Romů. Situace se však zřejmě mění i v souvislosti s úbytkem Romů, kteří žijí v centru města. Je však otázkou nakolik uklidnění situace reflektuje široká veřejnost, především ta její část, která přijímá informace o veřejném prostoru výhradně skrze sdělovací prostředky a další média. Stejně jako jinde, i v Břeclavi se totiž projevy nespokojenosti přesunuly hlavně na sociální sítě, kde nemají vždy jasnou souvislost s reálným děním ve městě a tyto procesy jsou tak jen těžko kontrolovatelné a usměrňovatelné pomocí reálných faktů.

V posledních letech se o sociálním vyloučení stále více hovoří i v souvislosti s majoritním obyvatelstvem. Jak jsme již naznačili, v Břeclavi se jedná především o bezdomovce a lidi ohrožené ztrátou bydlení, mezi nimiž mají Romové menší procentuální zastoupení než majorita. Důležití jsou však také lidé potýkající se s příjmovou chudobou či exekucemi.

Problematika bezdomovectví je v Břeclavi již delší dobu skloňována v souvislosti s množstvím opuštěných objektů, které lidem bez přístřeší slouží jako dočasné obydlí, tedy v souvislosti s tzv. squaty. Nejznámějším z nich je nepochybně tzv. *Vránův*, neboli *Zámecký mlýn* (dále jen *Mlýn*). Ruina, která chátrala již za minulého režimu, je od devadesátých let majetkem soukromého podnikatele, který se však o objekt nestará, a ten je tak již více jak 20 let útočištěm lidí bez domova. V současné době jich tam bydlí přibližně 8, ale například v roce 2011 to bylo až cca 20 lidí. Kromě Mlýna se ve městě (a okolí) nachází řada dalších prázdných objektů, které slouží jako přístřešky. Mezi jinými můžeme zmínit například bývalou restauraci *Miami*, tzv. *Starou školku*, objekt bývalých kasáren tzv. *Rotu* (poblíž hraničního přechodu *Poštorná/Reinthal*), dále opuštěné bunkry, vagóny, nádražní budovy a další. Někdy jsou pro bezdomovecká obydlí využívány také opuštěné zahrady. Nejkriklavějším případem bezdomoveckého squatu byla až do roku 2012 budova bývalé nádražní polikliniky vedle vlakového nádraží, kde až do jejího exemplárního vyklizení a zbourání pobývalo dle některých odhadů až 40 lidí. S nejzávažnějšími sociálními problémy se v Břeclavi potýkají jednotlivci ohrožení bezdomovectvím či ztrátou bydlení. Pro ty z nich, kteří jsou nuceni část roku trávit venku nebo v neadekvátních podmínkách, to představuje **bezprostřední ohrožení zdraví nebo dokonce života**¹. Pro zbytek občanů města zase **snížování pocitu bezpečí** kvůli nekontrolovatelnému pohybu a přebývání určitého počtu osob venku nebo v opuštěných objektech. Mezi těmito dvěma póly potom existuje skupina lidí, kteří žijí v dlouhodobé nejistotě ohledně budoucnosti jejich bydlení.

Příjemci dávek hmotné nouze

V březnu 2017 bylo v Břeclavi celkem 243 příjemců HN. Jeden příjemce přitom představuje přibližně jednu domácnost (protože dávku využívají tzv. společně posuzované osoby) kromě jednotlivců na ubytovnách a azylových domech a dalších specifických případů. Celkový počet lidí, kteří jsou nyní závislí na příjmech dávek v hmotné nouzi tak odhadujeme přibližně na 560 - 580, z toho asi 210 nezaopatřených dětí a dospívajících. Z 243 domácností v HN, bylo podle našich odhadů přibližně 45 – 50 domácností samoživitelů. V nich mohlo žít asi 110 nezaopatřených dětí a dospívajících. K uvedeným číslům jsme došli kombinací kumulativní metody a vynásobením zbylého počtu domácností v HN průměrným počtem členů breclavské domácnosti, který v současné době činí asi 2,4 člověka. Odhad počtu domácností samoživitelů jsme potom odvodili z výsledků *Analýzy databáze příjemců dávek hmotné nouze* vypracované Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí. Podle našich kvalifikovaných odhadů do skupiny obyvatel ohrožených chudou dle příjmu HN, tak může spadat 2,4 až 2,5 % obyvatel Břeclavi.

Lidé ohrožení dluhy a exekucemi

Dle údajů *Exekutorské komory České republiky* se v prosinci nacházelo v Břeclavi 1906 fyzických osob postižených soudní exekucí, to jest přibližně 7,6 % všech obyvatel města, ale až 9 % obyvatel v produktivním a vyšším věku.

Zhruba polovina z tohoto počtu mělo 3 a více exekucí a byla tedy předlužených. Zhruba 250 lidí potom dokonce 10 a více exekucí. Celkový počet aktivních exekucí činil 9826, z čehož vyplývá průměrně 5,2 exekucí na osobu. Součet jistiny vymáhané ve všech exekucích překročil 684 milionů korun (průměrný dluh 358 867 Kč na osobu). 264 lidí bylo ve stejné době v procesu oddlužení (14 % z celkového počtu osob v exekuci).

Uvedené počty se však týkají pouze tzv. soudních exekucí. Různé státní nebo samosprávné instituce však přistupují rovněž k tzv. správním neboli daňovým exekucím. Jedná se například o obce, úřady, zdravotní pojišťovny a další. Na rozdíl od soudních exekucí nejsou exekuce správní jednotně evidovány a jejich počet se nám tak nepodařilo shromáždit. Získali jsme pouze některé vybrané údaje od MěÚ Břeclav.

Město spravuje a vymáhá pohledávky od dlužných občanů různými způsoby, které se liší podle

¹ Za rok 2016 a začátek roku 2017 zemřelo (v rámci ORP Břeclav) přímo na ulici nebo jinde v důsledku kombinace dlouhodobého pobytu v nevyhovujících podmínkách a destruktivního životního stylu přibližně 15 bezdomovců.

jednotlivých odborů. Ke správním exekucím přistupuje v odůvodněných případech odbor ekonomický u vymáhání dlužných částek za odpady². V lednu 2017 činila aktuální dlužná částka za komunální odpad 8 217 000 korun, kterou tvořily pohledávky celkem 2 170 dlužníků tj. asi 9 % z celkového počtu více než 24 tisíc poplatníků. Většina z nich měla evidován dluh i za více období. Dlužné částky byly vymáhány ve vyměřovacím, upomínkovém či exekučním řízení nebo přihláškami do dědického či insolvenčního řízení. Počet exekucí za rok 2016 se sice nepodařilo přesně zjistit, nicméně podle tvrzení pracovníce majetkového odboru, se jejich počet ročně pohybuje okolo 300. Většina exekucí je správních, ale v odůvodněných případech přistupuje odbor majetkový i k exekucím soudním.

Většina dluhů vzniká z finančních důvodů, z neznalosti nebo z nezodpovědnosti poplatníků. Časté jsou případy lidí, kteří se odstěhují, ale trvalé bydliště mají stále na dané adrese v Břeclavi a povinnost platit za odpady se na ně stále vztahuje.

Odbor ekonomický nabízí dlužníkům různé možnosti splácení pohledávek. Kromě splátkových kalendářů mají možnost se s úředníky domluvit na individuálním postupu dle vlastních finančních možností. Ve výjimečných případech může dojít až k odpuštění poplatku z prodlení (nikoliv vlastní dlužné částky), nicméně dlužník by musel přesvědčivě doložit důvody, proč nemohl platit. K příjmovým poměrům dlužníka (ani z HN) se v těchto případech nepřihlíží.

Ostatní odbory pověřené vymáháním pohledávek, tedy odbor majetkový a odbor kanceláře tajemníka přistupují k postoupení pohledávek soudním exekutorům častěji než odbor majetkový a správních exekuce nevyužívají vůbec. Jednotná správa a evidence všech pohledávek občanů vůči městu neexistuje. Vybraní úředníci odboru ekonomického mají například možnost nahlížet do propojené evidence pohledávek s odborem kanceláře tajemníka, ale evidence pohledávek odboru majetkového funguje zcela samostatně.

Vícenásobné exekuce se týkají minimálně poloviny lidí z celkového počtu.

Identifikované sociálně vyloučené lokality

V kontextu Břeclavi neexistuje typická sociálně vyloučená lokalita, jejíž představu si veřejnost obvykle spojuje s vybydlenými objekty bez infrastruktury, kde se koncentrují výhradně nezaměstnaní lidé závislí na sociálních dávkách. Sledované lokality v Břeclavi lépe vystihuje termín *lokality s vyšším podílem sociálně vyloučených osob* nebo také *lokality s vyšším podílem osob ohrožených chudobou*³. Část obyvatel těchto lokalit totiž znaky sociálního vyloučení nenese, podíl sociálně vyloučených osob je zde ovšem vyšší než v jiných částech města. Zároveň se v rámci výzkumu ukázalo jako účelné pracovat s těmito lokalitami jako s celky, tedy nevydělovat z nich pouze skupinu osob sociálně vyloučených. Důvodů je celá řada:

- 1) Hranice mezi sociálně vyloučenými a sociálně začleněnými obyvateli domů je neostrá. Jedná se spíše o škálu, kde na jedné straně stojí pracující, vzdělanější a nezadlužení nájemníci bytů a na straně druhé pak nezaměstnaní, nekvalifikovaní a zadlužení nájemníci, přičemž značná část obyvatel se nachází někde uprostřed.
- 2) Problémy spojené se sociálním vyloučením se dotýkají všech obyvatel sledovaných lokalit. Dochází ke stigmatizaci všech lidí, kteří tam žijí.
- 3) Popsaná situace generuje četné problémy v oblasti sousedského soužití, přičemž tyto spory jsou srozumitelné pouze v kontextu celého domu jako „organismu“.

² Kromě Místního poplatku za komunální odpady vybírá odbor ekonomický ještě Místní poplatek ze psů a Místní poplatek za užívání veřejného prostranství.

³ Pro zjednodušení však v textu dále používáme pojmu sociálně vyloučená lokalita – SVL.

Lokalita Na Zahradách, Riegrova, Krátká

Obrázek 1 - Lokalita Na Zahradách, Riegrova, Krátká (Zdroj: MěÚ Břeclav)

V Břeclavi se nejčastěji jako o sociálně vyloučené lokalitě hovoří o bloku pěti městských a dvou soukromých bytových domů v ulicích Na Zahradách, Riegrova a Krátká (dále jen Na Zahradách), kde žije **přibližně 260 lidí**. Jak už jsme naznačili, **jedná se však spíše o lokalitu s vyšším podílem osob ohrožených sociálním vyloučením**, kterých je zde maximálně 1/3. Indikátorem pro to je především počet lidí, kteří jsou existenčně závislí na příjmech z dávek v hmotné nouzi. **Ten v listopadu 2016 činil celkem 81 lidí (21 příjemců)**. V lokalitě je také zvýšené množství lidí sice pracujících (včetně samozvitek), nicméně za nízké mzdy a proto žijících na hranici chudoby.

Hlavním důvodem proč se však zabýváme vývojem v této lokalitě je samotný zájem města a množství preventivních opatření, které sem v posledních letech směřovalo.

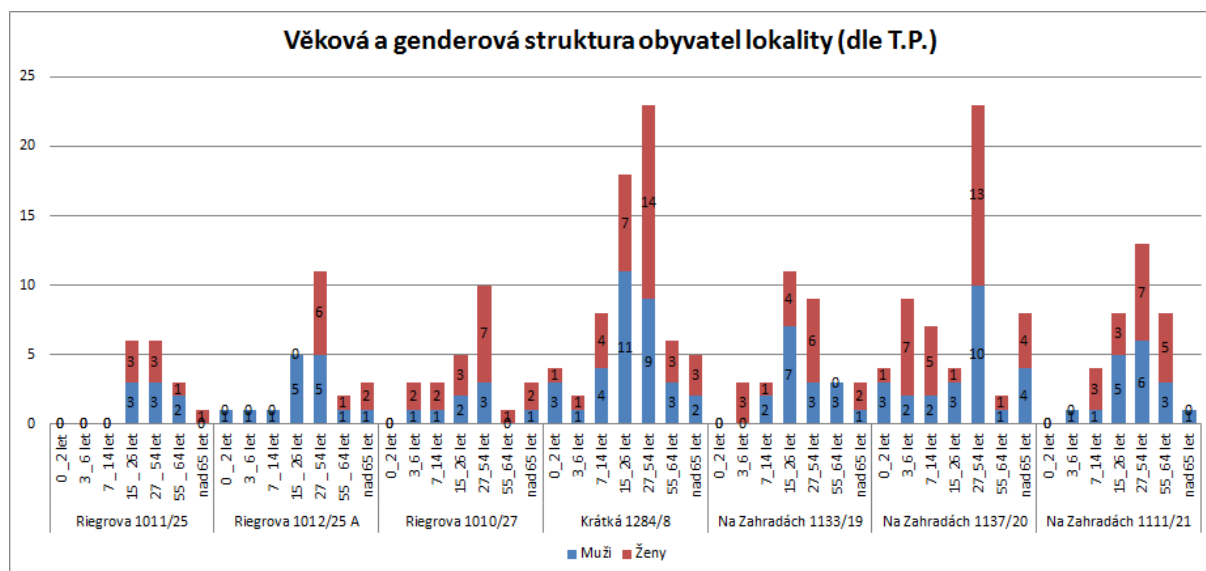
Pro posouzení toho, jestli je lokalita vyloučená nebo není, neexistují žádná přesně měřitelná kritéria a rozhoduje především lokální kontext a srovnání. A při něm se ukazuje, že v rámci Břeclavi se opravdu jedná o místo zvýšené koncentrace některých sociálně problémových jevů. Zatímco zde totiž žije **pouhé zhruba 1 % obyvatel města, počet příjemců dávek HN činí asi 6 – 7 % z celkového počtu příjemců ve městě**. Podobně zvýšené hodnoty se projevují u nezaměstnanosti. Ta ve sledovaném období činila **za celé město 4,6 %, ale ve zmiňované lokalitě to bylo až 23 %, tedy skoro 5 krát tolik**. Výrazné je také zadlužení zdejších obyvatel vůči městu. Zatímco se dluhy na nájemném podařilo v posledních letech díky sérii opatření stabilizovat, dluhy na odpadech nadále rostou a jsou nyní zdaleka největší položkou. Z tabulky 6 je patrné, že **dluh na odpadech má necelá polovina obyvatel lokality - 44 %**. Za celé město je přitom počet dlužníků jen 9 %.

Ulice a číslo domu	Z toho počet dlužníků	Výše dluhu
Na Zahradách 1137/20	36	156 134
Na Zahradách 1111/21	17	89 938
Na Zahradách 1133/19	14	23 795
Krátká 1284/8	30	202 270
Riegrova 1010/27	13	55 035
Riegrova 1011/25	0	0
Riegrova 1012/25a	3	30 695

Tabulka 1 - Počet dlužníků a výše dluhu za komunální odpad u jednotlivých domů v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká (Zdroj: Odbor ekonomický MěÚ Břeclav)

Výše dlužné částky za odpady je tedy vysoká - výsledných 555 000 tisíc znamená totiž skoro 7 % z celkových 8 217 000 Kč za celé město. Oproti tomu je výše dluhu na nájemném podstatně menší. V prosinci 2016 činila u bydlících nájemníků přibližně 190 000 Kč, tj. 2/3 z celkových 287 000 Kč (což byla celková dlužná částka na nájemném v městských bytech). Nutno však podotknout, že v lokalitě Na Zahradách se nachází přibližně 2/3 standardních městských bytů, takže dlužná částka tomuto poměru zhruba odpovídá.

Ze sledovaných indikátorů jsme tedy zjistili, že počet příjemců HN, nezaměstnanost a dluhy na odpadech jsou v lokalitě zhruba 5 – 7 x vyšší než by mělo odpovídat její velikosti a počtu obyvatel, ale tamní dluhy na nájemném jsou přiměřené poměru počtu bytů vzhledem k celému bytovému fondu města.

Graf 2 - Věková a genderová struktura lokality Na Zahradách, Riegrova a Krátká (Zdroj: Odbor správních věcí a dopravy MěÚ Břeclav, vlastní zpracování)

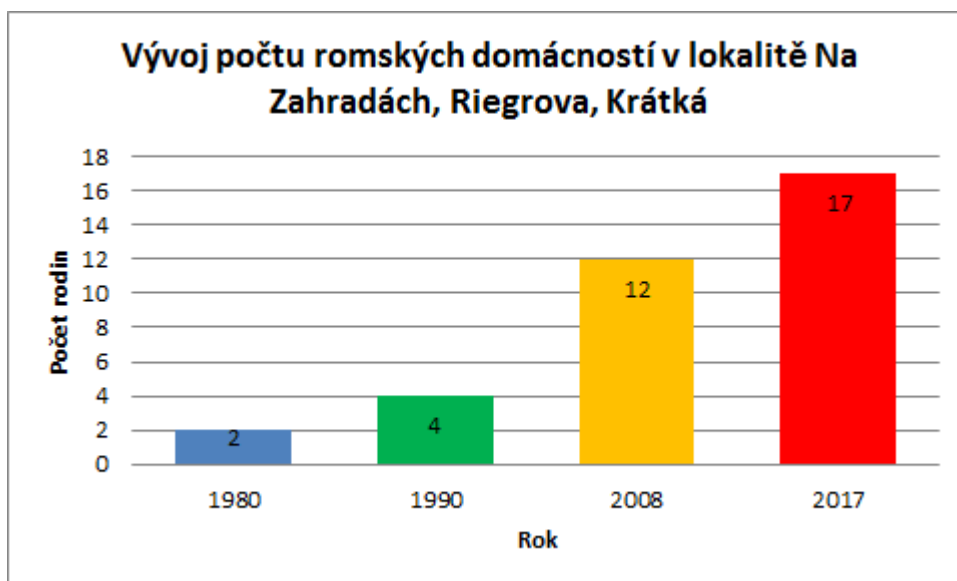
Z grafu 2 je patrné, že nejvíce obyvatel lokality je v produktivním věku. V kategorii ekonomicky aktivních obyvatel ve věku 15 – 64 bylo k uvedenému datu téměř 70 % obyvatel, v seniorském věku asi 10 % a zbytek (asi 20 %) připadal na děti a mládež do 15. let⁴. Pokud bychom se však zaměřili na specificky rizikovou skupinu teenagerů ve věku 15 – 26, ti tvoří v lokalitě až 23 %.

V porovnání se stárnoucí populací Břeclavi je zde nepatrně nižší věkový průměr. Ten vytváří hlavně některé více - početné romské rodiny s větším množstvím malých dětí. Celkově v lokalitě bydlí asi 17 – 19 romských domácností, ve kterých žije přibližně 90 lidí a z toho je asi 40 dětí. „Optický“ dojem o převládající většině zřejmě vytváří častější návštěvy dalších romských rodin z okolí, které se spolu s místními, hlavně v letních měsících, sdružují na volně přístupném dvoře. Obyvatelé z majority také tráví výrazně méně času ve společných prostorech.

Počet romských domácností v lokalitě však dlouhodobě narůstá a to hlavně kvůli nastavení bytové politiky města. Bytové domy Na Zahradách totiž tvoří poslední souvislý blok městských bytových domů, které navíc obec do budoucna neplánuje odprodat. Již od počátku privatizace tak romští nájemníci, kteří si nemohli dovolit odkoupit byty v privatizovaných domech a zároveň nebyli dlužníky, končili právě zde, což zcela změnilo charakter místa. Za minulého vedení města se sice dodržovalo neformální ustanovení přezdívané „rodinu za rodinu“, tedy že se za každou romskou rodinu se do lokality nastěhuje také jedna rodina z majority, nicméně později se od opatření upustilo a přistěhované romské rodiny opět převládly. **V letech 2013 – 2016 se tak kupříkladu do lokality přistěhovalo dalších 8 romských rodin** (domácností) z privatizovaných městských bytů (a asi 4 rodiny „majoritní“ populace), přičemž pouze jedna další rodina získala přidělenou náhradu v městském bytě mimo lokalitu. Další masivnější příliv romských rodin do lokality ale už nelze očekávat, protože ve zbývajícím

⁴ V listopadu 2016 bylo v lokalitě 32 dětí do 15 let, které žili v rodinách příjemců HN. Ve věkové skupině do 15 – 26 let to bylo 5 osob.

bytovém fondu města bydlí jen další 3. Vývoj počtu romských rodin v lokalitě Na Zahradách přibližuje graf 3.

Graf 3 - Vývoj počtu romských domácností v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká (Různé zdroje)⁵

Přestože jsme doposud sledovali vybrané indikátory vyloučení v lokalitě jako celku, je potřeba podotknout, že do bloku pěti městských bytových domů jsou vklíněny dva domy soukromé, kde je situace odlišná. Především na adrese Riegrova 25 není evidovaný žádný příjemce HN ani žádný dlužník na odpadech. Obyvatelé domu jsou především vlastníci bytových jednotek v rámci SVBJ, které zde vzniklo v rámci privatizace. Ve vchodu Riegrova 25 A, je situace již o něco horší, protože se zde nájemníci častěji střídají a v minulosti zde už bydlely i rodiny vystěhované ze sousedních městských bytů (ale za podstatně větší nájem). Příjemců HN je zde sice o něco méně, ale dluh na odpadech je přibližně stejný, ne-li větší jak v městských domech. I ve zmíněných soukromých domech je nainstalován rozsáhlý kamerový systém.

⁵ Zdroje pro tyto údaje byly rozhovory s obyvateli lokality, pracovníky MěÚ a informace ze *Strategie integrace romské populace v Břeclavi* z roku 2008. Jedná se však pouze o kvalifikované odhady, nikoliv o absolutně přesná zjištění.

Sídlště Na Valtické

Obrázek 2 - Sídlště Na Valtické (Zdroj: www.breclavsky-denik.cz)

Za vyloučenou lokalitu je někdy označován také komplex bytových domů sídlště Na Valtické. Toto původně hlavně metaforické označení, odkazující kromě socioekonomických ukazatelů spíše na částečnou prostorovou izolaci, dostalo konkrétnější podobu nejpozději v roce 2008, kdy byl zpracován rozsáhlý materiál *Integrovaného plánu rozvoje města Břeclavi – Zóna Valtická* (dále jen IPRM), kde se o sídlšti hovoří v souvislosti se zvýšeným výskytem problematických jevů. Výběr sídlště jako vhodné lokality pro aplikování řady komplexních regeneračních prvků IPRM byl zdůvodněn následovně: „*Zóna Valtická byla vybrána na základě analýzy socioekonomické situace města s přihlédnutím, ve kterých částech se negativní problémové okruhy...nejvíce kumulují. Ačkoli je sídlště Valtická nejmladším sídlštěm v Břeclavi, vyskytují se zde spolu s nevyhovujícím stavem domů a veřejných prostranství i některé sociálně patologické jevy, spojené s koncentrací sociálně slabých obyvatel... Co se týče kritéria vysoké míry chudoby a vyloučení, hodnota za zónu Valtická je více než dvojnásobná ve srovnání s hodnotou tohoto ukazatele za město Břeclav. Největší podíl na tomto ukazateli má příspěvek na živobytí, který je v zóně vyplácen poměrně vysokému počtu obyvatel. Dalším pro zónu nepříznivým ukazatelem je vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti, která se pohybuje těsně nad úrovní této hodnoty pro město Břeclav i pro Českou republiku.*“⁶

Výše popsané problematické aspekty v roce 2008 v podstatě odpovídají i dnešnímu stavu, ačkoliv jejich přesnému změření a porovnání zabraňuje nedostatek dat od KoP ÚP Břeclav a odlišná metodika pro výpočet nezaměstnanosti do roku 2012 a nyní⁷. Na sídlšti Na Valtické žije nyní **3423 osob (tedy asi 14 % obyvatel města) ve zhruba 1440 domácnostech**. Dle našich odhadů je zde **asi 40 – 50 domácností příjemců dávek hmotné nouze**, z nich přibližně **30 % je domácností romských** (příjemců HN). Míra nezaměstnanosti je **zhruba 5,5 %**⁸, tedy asi maximálně o procento vyšší než ve zbytku Břeclavi. Procentuální podíl sociálně znevýhodněných osob na celkové populaci sídlště tedy sice není příliš vysoký, ale celkový počet těchto lidí je zde patrně asi nejvyšší ve městě. Kromě jiných příčin to souvisí hlavně s vývojem cen místních bytů na trhu s nemovitostmi, které byly

⁶ *Integrovaný plán rozvoje města Břeclavi – zóna Valtická* [online]. Břeclav: DHV; MěÚ Břeclav [cit. 2017-02-14]. S. 22 – 23.

⁷ „Na základě dohody s Českým statistickým úřadem Ministerstvo práce a sociálních věcí počínaje lednem 2013 přechází na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v ČR s názvem **Podíl nezaměstnaných osob**, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Tento ukazatel nahrazuje doposud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti, která poměřuje všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám.“ Zdroj: Portál MPSV (https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky)

⁸ Údaje za listopad 2016

vždy levnější a dostupnější než ve zbytku Břeclavi, což reflektuje i zmíněný IPRM: „*Posledním kritériem, které zóna naplňuje, je nízká úroveň hodnoty nemovitostí, tzn. nízká technická a stavební kvalita bytových domů, hodnoceno dle data výstavby sídliště. Tento fakt se promítá do nižších cen nemovitostí, což následně ovlivňuje ekonomickou a sociální skladbu obyvatel sídliště.*“⁹ Podle řady místních aktérů však tento stav přetrvává již několik desetiletí, protože sídliště má již od svého vzniku řadu problematických predispozic. Krom zmíněné izolace a špatné dopravní dostupnosti, která značně prodlužuje cestu do centra Břeclavi, se jedná také nevyhovující stavebně technický stav bytových domů a špatné prostorové dispozice samotných bytů. Přestože v rámci IPRM proběhla regenerace veřejných prostor a technického zázemí sídliště, opravy a kultivace jednotlivých domů a bytů jsou v režii jejich vlastníků a město na ně nemá nejmenší vliv. Stejně je to i s dostupností komerčních služeb, jejichž nabídka je Na Valtické omezená.

S těmito i s dalšími socioekonomickými faktory souvisí postupná přeměna struktury obyvatel sídliště. Část střední třídy, se totiž postupně přesouvá do nových domů v centru nebo na předměstí Břeclavi a byty na sídlišti dále pronajímá. Podobný je vývoj u družstevních bytů, jejichž podílníci, kteří tu nebydlí, mají někdy podnájemníky¹⁰. Postupná přeměna struktury obyvatel není nijak masivní a děje se velmi pozvolna, zřejmě i kvůli nedostatečnému počtu nových bytů a domů v rámci celé Břeclavi. Přesto se však projevuje příchodem sociálně slabšího obyvatelstva, které si pronajímá uvolněné byty (často jediné, které se jim v Břeclavi podaří sehnat¹¹), což v kombinaci s výše uvedenými faktory ještě snižuje tržní atraktivitu lokality a vede k dalšímu úbytku střední třídy, která zde jinak dosud většinově převládá. Prodejní ceny bytů (převážně 2 + 1) jsou tak Na Valtické o 25 – 45 % nižší než ve zbytku města¹², což je však paradoxně rozdíl oproti cenám nájemného, které jsou na sídlišti srovnatelné se zbytkem města¹³. Příchod sociálně slabších obyvatel je spojený také s průběhem privatizace městských bytů a prodejem objektu s byty čtvrté kategorie (holobyty) v Charvátské Nové Vsi. Několik vystěhovaných domácností, včetně více – početných domácností, totiž skončilo právě v bytech na sídlišti¹⁴. Oslovené (hlavně romské) rodiny na Valtické obvykle spojoval fakt, že se k pronájmu či podnájmu dostaly skrze osobní známost, kde důležité bylo i nevyžadování vstupní kauce ze strany majitele. Z toho je patrné, že Na Valtické nedochází ke kupčení s byty ani k obchodu s chudobou a proměna skladby nájemníků je dána shodou okolností a strukturálními příčinami. Některé sociálně slabší rodiny zde sice platí vyšší nájem, než je v místě obvyklé, nicméně se někdy jedná o mnohočetné rodiny, takže výši nájmu lze pochopit i jako „pojištění rizika“. Vzhledem k výše nastíněným proměnám však nelze v budoucnu naznačené rizikové jevy do budoucna úplně vyloučit.

⁹ *Integrovaný plán rozvoje města Břeclavi – zóna Valtická* [online]. Břeclav: DHV; MěÚ Břeclav [cit. 2017-02-14]. S. 23.

¹⁰ Družstevní byty lze nabízet jen k podnájmu, což nové obyvatele vystavuje větší nejistotě ztráty bydlení.

¹¹ Oslovené (hlavně romské) rodiny na Valtické obvykle spojoval fakt, že se k pronájmu či podnájmu dostali skrze osobní známost, kde někdy hrálo roli i nevyžadování vstupní kauce ze strany majitele.

¹² Dle našich zjištění se kromě technického stavu konkrétního objektu, nebo patra, ve kterém se byt nachází, na ceně odráží i „historie nájemníků“ v konkrétním domě. Pokud se v domě v minulosti vykytovaly „problémové“ rodiny, ochota lidí se sem přestěhovat je nižší. K častějším obměnám nájemníků přitom logicky dochází více v bytových domech, kde je nižší podíl dosud bydlících starousedlíků.

¹³ S tímto faktem zřejmě souvisí výhodnost pronájmu bytů před jejich odprodejem a tedy i fakt, že většina bytů na sídlišti dosud zůstává v rukou původních majitelů. Jinou příčinou může být také převedení či pronájem bytů blízkým příbuzným.

¹⁴ V jednom z bytů 3 + 1 Na Valtické, se tísni více než 20 lidí.

Další vyloučené lokality

Nejedná se však v pravém smyslu o lokality, jako spíše o jednotlivé bytové domy či ubytovny, kde je zvýšená koncentrace osob dlouhodobě nezaměstnaných, pobírajících dávky HN, nebo lidí v nejistém bydlení. Kromě vybraných ubytoven, především pak ubytovny na Mládežnické ulici, lze do výčtu zařadit rovněž dva břeclavské azylové domy, bývalou ubytovnu firmy OTIS na ul. J. Opletala, vybrané domy na Zámeckém náměstí a část bytoven v ulici U Splavu, Okružní, Budovatelská či Hájová. Nejedná se však o žádné masivní koncentrace sociálně vyloučených osob, jako spíše o strukturální obměnu nájemníků obdobnou jako Na Valtické. Specifické kapacity využívané osobami ohroženými chudobou v nepříznivé bytové situaci vznikly i v objektech na ulici 17. listopadu a dle zatím neověřených informací i nábřeží Komenského 1 A.

Za specifickou skupinu sociálně vyloučených lokalit můžeme v Břeclavi považovat i bezdomovecké squaty, ve kterých podle našich zjištění přebývá v Břeclavi asi 22 – 25 lidí. Kromě všeobecně známého *Mlýna*, kde tradičně bydlí nejvíce osob, se jedná rovněž o *Starou školku*, *Miami*, tzv. *Bunkr u Vídeňáku*, vojenský objekt *Rota* a další opuštěné budovy. Tyto objekty přitom naplňují definici SVL bezrozbytku, protože jejich obyvatelé jsou téměř vždy nezaměstnaní, pobírající dávky v HN, často zadlužení atd.

Dle našich zjištění squaty „pohlcují“ řadu lidí v bytové nouzi a fungují tak jako svého druhu alternativa nedostatečných kapacit krizového bydlení. Bydlení na squatech je však krajně nejisté a nebezpečné a spoléhat se na něj jako na řešení situace by bylo iluzorní. Například obyvatelům *Mlýna* dlouhodobě hrozí, že se budou muset vystěhovat, naposledy od 19. srpna 2016, kdy se zde zřítila část stropu a město již stanovilo několik předběžných termínů pro úplné uzavření objektu. Podobná situace hrozí také obyvatelům *Miami* a není v tuto chvíli vůbec jisté, kam se všichni tito lidé přesunou.

Obrázek 3 - Vránů mlýn (Zdroj: <http://tatan.rajce.idnes.cz/Breclav/>)

Údaje o sociálním vyloučení byly čerpány i ze Strategického plánu sociálního začleňování města Břeclav pro období 2017 – 2019.

3 Statistické údaje a tabulky

1) Obyvatelstvo – základní údaje- stav obyvatel k 31. 12. 2017

		2013	2014	2015	2016	2017
Počet obyvatel celkem		24 956	24 949	24 941	24 881	24 797
v tom podle pohlaví	muži	12 044	12 041	12 012	11 954	11 917
	ženy	12 912	12 908	12 929	12 927	12 880
v tom ve věku (let)	0-14	3 460	3 500	3 544	3 559	3 580
	15-64	17 248	17 085	16 854	16 620	16 373
	65 a více	4 248	4 364	4 543	4 702	4 844
Průměrný věk		42,0	42,2	42,5	42,8	43,1

Zdroj: Český statistický úřad

Během posledních pěti let byla velikost populace obyvatel města Břeclav poměrně vyrovnaná – nejedná se o nijak výrazný trend poklesu populace. Břeclav potvrzuje obecnou tendenci pohybu obyvatelstva v ČR, čímž je myšlena velmi malá hodnota přirozeného přírůstku, a pokud se jedná o růst populace, tedy o celkový přírůstek, tak je nejčastěji vyrovnáván migračním přírůstkem. To znamená, že případně zvyšující se počet obyvatel v některé ze spádových obcí Břeclavi není povětšinou důsledkem přirozeného přírůstku, ale spíše počtem přistěhovalých lidí do dané lokace. Aktuální počet obyvatel Břeclavi je k **31. 12. 2017 – 24 797 obyvatel**.

2) Struktura vzdělanostní úrovně obyvatelstva

		Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let		21 554	10 301	11 253
z toho podle stupně vzdělání	bez vzdělání	95	49	46
	základní včetně neukončeného	4 348	1 515	2 833
	střední vč. vyučení (bez maturity)	6 702	3 909	2 793
	úplné střední (s maturitou)	6 112	2 741	3 371
	nástavbové studium	653	241	412
	vyšší odborné vzdělání	220	68	152
	vysokoškolské	2 510	1 315	1 195

Zdroj: Český statistický úřad

3) Nezaměstnanost

Město Břeclav	EAO	Počet uchazečů	PNO %	VPM
Prosinec 2016	16 854	862	4,8	228
Prosinec 2017	16 620	671	3,8	440

Zdroj: ÚP ČR, územní pracoviště Břeclav – statistika

Vysvětlivky EAO /ekonomicky aktivní obyvatelstvo/, PNO /podíl nezaměstnaných/, VPM /volná pracovní místa/

4) Obyvatelstvo dle ekonomické aktivity

			Celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní celkem			12 503	6 582	5 921
v tom	zaměstnaní		11 025	5 772	5 253
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	8 881	4 483	4 398
		zaměstnavatelé	418	287	131
		pracující na vlastní účet	1 163	752	411
		ze zaměstnaných	pracující důchodci	406	180
	ženy na mateřské dovolené		250	-	250
	nezaměstnaní		1 478	810	668
Ekonomicky neaktivní celkem			11 091	4 714	6 377
z toho	nepracující důchodci		5 626	2 167	3 459
	žáci, studenti, učni		3 272	1 661	1 611
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou			1 143	625	518

Zdroj: Český statistický úřad

5) Národnostním složení obyvatelstva

		Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo celkem		24 737	11 921	12 816
z toho národnost	česká	12 499	5 735	6 764
	moravská	4 599	2 366	2 233
	slezská	4	3	1
	slovenská	514	245	269
	německá	6	5	1
	polská	13	8	5
	romská	7	3	4
	ukrajinská	60	26	34
	vietnamská	52	31	21
	neuvedeno	5 879	2 932	2 947

Zdroj: Český statistický úřad

6) Informace o dávkách sociální pomoci

PNŽ – příspěvek na živobytí, DnB – doplatek na bydlení, MoP – mimořádná okamžitá pomoc, PByd – příspěvek na bydlení

druh	Počet obyvatel		Počet dávek		
	2017	změna proti roku 2016	2016	2017	změna 16/17
PNŽ	24 797	84	5729	4864	- 865
DnB	24 797	84	2123	1820	-303
MoP	24 797	84	236	170	-66
PByd	24 797	84	8879	8075	-804

Zdroj: UP Břeclav

7) Informace o kumulaci sociálně a kulturně znevýhodněných skupin obyvatelstva

Podskupiny: Společensky nepřízpůsobení.

Podskupiny dle registru: Oběti obchodu s lidmi; Oběti trestné činnosti; Oběti bez přístřeší; Osoby komerčně zneužívané; Osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou jimi ohroženy; Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách; Osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách; Pachatelé trestné činnosti.

Tato kapitola vyžaduje zejména analýzu samotné problematiky – kdo je myšlen za označením *sociálně vyloučená osoba*. Osoby ohrožené sociální exkluzí mohou pocházet z nejrozličnějších segmentů společnosti a mohou se potýkat s celým spektrem nestejných potíží. Současná legislativa definuje jako osoby ohrožené sociálním vyloučením a vymezuje je zejména jako (z.č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi - § 6 (písm. a/ – e/):

- . Osoby po propuštění z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody.
- . Osoby po ukončení léčby chorobných závislostí, po propuštění ze zdravotnického zařízení, psychiatrické léčebny nebo léčebného zařízení pro chorobné závislosti.
- . Osoby po propuštění ze školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy nebo z pěstounské péče po dosažení zletilosti, resp. v 19 letech.
- . Osoby, které nemají uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že jsou osobami bez přístřeší.
- . Osoby, jejichž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby.

Tento výčet osob však není taxativní, neboť se jedná také přímo o osoby závislé (drogy, alkohol aj.), o osoby v průběhu výkonu trestu odnětí svobody nebo léčby, osoby podmíněně propuštěné z výkonu trestu aj. Společným znakem pro tyto osoby mohou být kumulované sociální problémy, jež se objevují zpravidla v těchto oblastech: chybějící či narušené rodinné vazby a okruh sociálně začleněných přátel, chybějící či narušené vazby na trh práce a chybějící či narušené bytové zázemí či problémy se závislostí.

Lidé s těmito problémy postupně ztrácejí kontakt se společností jak v mikrosociálních (rodina, příbuzní, přátelé, známí), tak v makrosociálních (zaměstnání, veřejné instituce, státní správa, ostatní spoluobčané) vztazích, což vede k stále většímu propadu až vyloučení těchto „společensky nemocných“ osob z majoritní populace. Jejich společným znakem je „multiproblémovost“ a také to, že většinou hovoříme pouze o jednotlivcích, nikoliv o ucelených skupinách osob s jedním problémem. Uvedené příčiny mohou vést k nejviditelnější, ale velmi zjednodušující definici těchto osob jako osob bez domova (bezdomovci) nebo osob, kteří jsou bezdomovectvím ohroženi.

Z výše uvedených důvodů je velmi obtížné i vyčíslení potenciálních příslušníků této cílové skupiny. Pokud se bavíme, o osobách ohrožených sociálním vyloučením je třeba zmínit romské etnikum, kterého se toto částečně týká jako specifické skupiny obyvatel.

8) Informace o charakteru osídlení

Domovní fond

		Celkem	rodinné domy	bytové domy	ostatní budovy
Domy úhrnem		4 443	3 771	567	105
Domy obydlené		4 027	3 384	557	86
z toho podle vlastnictví domu	fyzická osoba	3 209	3 156	30	23
	obec, stát	85	17	53	15
	bytové družstvo	64	-	64	-
	spoluvlastnictví vlastníků bytů	405	170	232	3
z toho podle období výstavby nebo rekonstrukce domu	1919 a dříve	310	276	25	9
	1920 - 1970	1 314	1 075	226	13
	1971 - 1980	722	598	118	6
	1981 - 1990	585	490	92	3
	1991 - 2000	526	464	49	13
	2001 - 2011	473	434	34	5

Zdroj: Český statistický úřad

Obydlené byty podle právního důvodu užívání a počtu obytných místností

		Celkem	rodinné domy	bytové domy	ostatní budovy
Obydlené byty celkem		9 721	3 636	5 979	106
z toho právní důvod užívání bytu	ve vlastním domě	3 103	3 082	9	12
	v osobním vlastnictví	2 555	-	2 547	8
	nájemní	1 572	79	1 461	32
	družstevní	1 522	-	1 522	-
z toho s počtem obytných místností	1	402	45	352	5
	2	1 009	143	860	6
	3	2 477	504	1 953	20
	4	2 946	896	2 032	18
	5 a více	2 032	1 776	246	10

Zdroj: Český statistický úřad

III INSTITUCIONÁLNÍ ANALÝZA

1) Údaje o OSPOD

OSPOD – oddělení sociálně právní ochrany dětí. Na tomto oddělení pracuje osm sociálních pracovníků, které mají na starosti oblast výchovy a výživy dětí a tři kurátoři pro mládež.

Prioritou pracovníků OSPOD je kontinuální práce s celou rodinou a velmi dobře využívají součinnost s ostatními institucemi, zabývajícími se touto problematikou. Mají podchycenou oblast záškoláctví díky úzké vazbě se všemi školami, podobně, díky dobré spolupráci s policií, státním zastupitelstvím a soudy je podchycena i oblast prevence trestné činnosti. V rámci prevence provádějí sociální kurátoři besedy na všech typech škol, na úseku podávání alkoholu mladistvým se kurátoři zaměřili ve spolupráci s městskou policií na odstraňování tohoto významného sociálně patologického jevu.

2) Úsek sociálních služeb

a) Osoby sociálně vyloučené

- Lidé ohrožení sociálním vyloučením, mohou vyhledat pomoc na Městském úřadě Břeclav, odboru sociálních věcí a školství, 1. poschodí – dveře č. 136 a 137, kde mohou kontaktovat kurátory pro dospělé, kteří spolupracují s řadou dalších institucí, spolků, center a organizací, jejichž snahou je sociální začlenění těchto lidí do společnosti.
- Řešení situací je zahájeno oznámením klienta či jeho rodiny, z podnětu příslušného soudu, na základě hlášení Vězeňské služby České republiky nebo svodek Policie České republiky, z podnětu spolupracujících neziskových organizací, popřípadě i na základě anonymních písemných či telefonických podnětů o závažných, ohrožujících situacích.
- Při návštěvě kurátora je nutné předložit občanský průkaz a v případě klientů propuštěných z výkonu trestu potvrzení Vězeňské služby České republiky o propuštění. V případě ztráty dokladů, pokud není klient sociálnímu pracovníkovi znám, bude totožnost ověřena jiným způsobem.

b) Opatrovnictví

- Odbor sociálních věcí a školství vykonává funkci veřejného opatrovnictví u osob omezených ve způsobilosti k právním jednáním podle zákona č. 89/2012 sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- K omezení svéprávnosti fyzické osoby může dojít v následujících případech:
 - osoba trpí duševní poruchou
 - osoba trpí mentální retardací
 - osoba, která není schopna vzhledem ke svému zdravotnímu stavu se sama o postarat
 - osoba, která není schopna sama nakládat s majetkem
 - osoba, která je lehce ovlivnitelná a hrozí jí závažná újma z důvodu podepisování smluv
 - osoba s poruchou psychického stavu důsledkem dlouhodobého užívání alkoholu a drog
 - osoba, která má sklony k sebepoškozování a sebevražedné úmysly atd.

SOUHRN REGISTROVANÝCH A NA ÚZEMÍ ORP BŘECLAV POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

V ORP Břeclav jsou poskytovány tyto poskytované služby, registrované*) dle zákona 108/2006 Sb.:

SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

§ 37 Služby sociálního poradenství

- a) základní sociální poradenství – ze zákona všichni registrovaní poskytovatelé
- b) odborné sociální poradenství - TyfloCentrum Brno o.p.s. regionální pracoviště Břeclav

SLUŽBY SOCIÁLNÍ PÉČE

§ 39 Osobní asistence Remedia Plus Břeclav

§ 40 Pečovatelská služba Remedia Břeclav Oblastní charita Břeclav

§ 42 Průvodcovské a předčitatelské služby TyfloCentrum Brno o.p.s., regionální pracoviště Břeclav

§ 43 Podpora samostatného bydlení NE

§ 44 Odlehčovací služby Remedia Plus Břeclav, dále při Domově pro seniory Břeclav

§ 45 Centra denních služeb Oblastní charita Břeclav

§ 46 Denní stacionáře UTILIS – Remedia Plus Břeclav + stacionář v DS Břeclav – příspěvková organizace města Břeclav

§ 47 Týdenní stacionáře NE

§ 49 Domovy pro seniory Příspěvková organizace Městský úřad Břeclav DS města Valtice DS města Velké Bílovice

§ 50 Domovy se zvláštním režimem Remedia Plus Břeclav Příspěvková organizace při Domově seniorů – Městský úřad Břeclav

§ 51 Chráněné bydlení NE

§ 52 Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče Nemocnice Valtice s.r.o. – LDN

SLUŽBY SOCIÁLNÍ PREVENCE

§ 54 Raná péče

od roku 2014 – raná péče pro děti s poruchou autistického spektra – Dotyk II Brno, o. p. s.
od roku 2015 – raná péče pro nevidomé děti do sedmi let (Středisko rané péče Brno)

§ 56 Tlumočnické služby

pro osoby se sluchovým hendikepem – provozovatel Spolek neslyšících Břeclav

§ 57 Azylové domy

Domov svaté Agáty Břeclav – azylový dům pro matky s dětmi v nouzi – Oblastní charita Břeclav

§ 59 Kontaktní centra

Kontaktní centrum pro osoby závislé - provozovatel Oblastní charita Břeclav

§ 61 Nízkoprahová denní centra

provozovatel Oblastní charita Břeclav – pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

§ 65 Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

od roku 2015 – plánuje IQ Romaservis Brno, o.p.s., pobočka Břeclav

§ 66 Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

pro osoby se sluchovým hendikepem – provozovatel Spolek pro neslyšící Břeclav

pro osoby s ment.+ komb. postižením – pobytové – provozovatel Remedia Plus o.p.s. Břeclav

pro osoby se zrakovým postižením – TyfloCentrum Brno o.p.s., regionální pracoviště Břeclav

§ 69 Terénní programy

pro minority a osoby ohrožené sociálním vyloučením – IQ Romaservis Brno, o.p.s.

pro závislé osoby – *) zahrnuto pod registraci služby kontaktní centrum dle § 59 – Obl. charita Břeclav

§ 70 Sociální rehabilitace

od roku 2015 – sociální rehabilitace pro osoby se schizofrenií – o. s. Práh Brno

* Zpracoval: odbor sociální

Sociální oblast, období k 31. 12. 2017

	Počet zařízení	Počet míst v zařízeních
Domovy pro seniory	1	100
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	-	-
Azylové domy	2	70
Chráněná bydlení	-	-
Denní stacionáře	2	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	-	-
Sociální poradny	2	-

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze

3) Základní školy v Břeclavi

1. Základní školy v Břeclavi

2. Aktivita jednotlivých ZŠ v Břeclavi

- 2.1. Základní škola Břeclav, Komenského 2
- 2.2. Základní škola a Mateřská škola Břeclav, Kpt. Nálepky 7
- 2.3. Základní škola a Mateřská škola Břeclav, Kupkova 1
- 2.4. Základní škola Břeclav, Na Valtické 31 A
- 2.5. Základní škola Břeclav, Slovácká 40
- 2.6. Základní škola Jana Noháče, Břeclav, Školní 16

3. Celkové shrnutí

Ad 1. Základní školy v Břeclavi

Ve městě Břeclavi je zřízeno celkem 7 základních škol, z toho 6 zřízených městem Břeclav a jedna je zřízena Jihomoravským krajem. Dvě ZŠ jsou umístěny v centru Břeclavi, pět škol v přilehlých částech města, tj. v Poštorné, Charvátské Nové Vsi, Staré Břeclavi.

Zřizovatel město Břeclav:

1. Základní škola Břeclav, Komenského 2
2. Základní škola a Mateřská škola Břeclav, Kpt. Nálepky 7
3. Základní škola a Mateřská škola Břeclav, Kupkova 1
4. Základní škola Břeclav, Na Valtické 31 A
5. Základní škola Břeclav, Slovácká 40
6. Základní škola Jana Noháče, Břeclav, Školní 16

Zřizovatel Jihomoravský kraj:

1. Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, Břeclav, Herbenova 4 (Stará Břeclav)

Součástí každé základní školy je školní družina, která je zaměřena především na děti – žáky 1. stupně ZŠ. Součástí 2 škol, tj. ZŠ Břeclav, Slovácká a ZŠ a MŠ Břeclav, Kupkova je i školní klub, jehož využívají především žáci 2. stupně ZŠ. Základní školy spolupracují s Duhovkou – středisko volného času v Břeclavi, ulice Sovadinova (dříve Dům dětí a mládeže), jehož zřizovatelem je Jihomoravský kraj.

Při ZŠ Břeclav, Slovácká 40 a při ZŠ Břeclav, Na Valtické 31 A jsou vybudovány velké sportovní areály s hřišti. Součástí ZŠ a MŠ Břeclav, Kpt. Nálepky 7 je sportovní hala, od roku 2014 i školní hřiště. Mateřská škola Břeclav, Na Valtické 727 pronajímá část budovy (tělocvična a učebny) Duhovce – středisku volného času Břeclav.

V rámci prevence sociálně patologických jevů jsou základní školy povinně zapojeny v Minimálním preventivním programu.

Ad 2. Aktivita jednotlivých ZŠ

- Stručný popis školy a umístění
- Zájmové kroužky v rámci školy
- Projekty
- Nejvýznamnější soutěže a akce, které škola organizovala nebo se jich zúčastnila
- Spolupráce s jinými subjekty
- Akce v rámci Minimálního preventivního programu

2. 1. ZŠ Komenského

Stručný popis školy a umístění: úplná ZŠ (1. - 9. ročník), sídlí v městské části Poštorná:

„Bílá škola“ – žáci 1. – 4. ročníku ZŠ, zde je umístěna školní družina (ŠD – 92 žáků), v jejím areálu se také nachází školní dvůr a hřiště.

„Červená škola“ - žáci 5. – 9. ročníku ZŠ. Součástí školy je tělocvična, v areálu je také vybudován sportovní areál s umělým povrchem, kde se nachází běžecká dráha, multifunkční hřiště, prostor pro vrh koulí, 2 doskočiště pro skok daleký, sektor pro skok vysoký a hřiště na odbíjenou. Pro volný čas žáků o přestávkách zde byly ve šk. roce 2013/2014 umístěny dva betonové stoly na stolní tenis, které byly pořízeny z financí Školního spolku Komenský (dříve SRPDŠ). Ve dvoře budovy je také vystavěna žakovská dílna, která čeká na celkovou rekonstrukci. Je nutné vybudovat šatny, sociální zařízení a sprchy pro výkonu tělesné výchovy.

Na ZŠ je zřízen školní parlament z žáků - zástupců jednotlivých tříd, který se pod vedením výchovné poradkyně pravidelně setkává. Vytváří prostor pro zapojení žáků do života školy. Přednáší návrhy a připomínky svých spolužáků ke vzdělávacímu procesu, školnímu prostředí, vzájemnému soužití, je prostředníkem pro přenos informací mezi třídami a vedením školy.

Zájmové kroužky v rámci školy: výtvarná dílna, atletický kroužek, florbal, volejbal, geokroužek, angličtina hrou, němčina pro začátečníky, šikulové, počítačový kroužek, individuální dyslektická péče.

Projekty:

- **Hodina pohybu navíc** – financována z ESF - cílem je motivace žáků 1. - 3. ročníků k pohybu
- **Evropský den jazyků** – probíhá každoročně v září. Výuka německého a anglického jazyka je prezentována zábavnou a hravou formou, týká se žáků I. i II. stupně ZŠ.
- **Kraj pro bezpečný internet** – projekt Asociace krajů – hlavní témata – kyberšikana, užívání internetu, telefonů, tabletů, ochrana osobních údajů.
- **Společně se učíme jazyky** – společné vyučování žáků I. a II. stupně ZŠ.
- **Vlastivědný projekt o českých městech a krajích**

Nejvýznamnější soutěže a akce, které škola organizovala nebo se jich zúčastnila:

- Školní a okresní kolo v přespolním běhu
- Přírodovědný klokan
- Klokan – školní kolo matematické soutěže
- Školní a okresní kolo ve šplhu
- Školní kolo ve skoku vysokém
- Okresní přebory v atletice a Štafetový běh
- Sportovní den
- Atletický čtyřboj
- Dopravní soutěž
- Školní jarmark
- Olympiáda břeclavských škol

Spolupráce s jinými subjekty:

- Městská knihovna Břeclav
- Tereza Břeclav
- Městské muzeum a galerie Břeclav
- Slováký krúžek Poštorná - Koňaré
- kino Koruna
- Duhovka – SVC

Akce v rámci Minimálního preventivního programu:

- Přednáška „Čas proměn“ a „Na startu mužnosti“
- Kurz dopravní výchovy
- Lekce sebeobrany – Policie ČR
- Beseda – „Prevence používání alkoholu“
- Přednáška „O nemoci AIDS, sexu, lásce a věrnosti“
- Přednáška „Seznam se bezpečně“
- Přednáška „Kamarád/ka má problém“

- Přednáška „Když doma není doma“
- Přednáška „Kyberšikana“
- Přednáška „Adéla ještě nevečeřela“
- Přednáška „Nehodou to začíná“
- Přednáška „Vztahy v kolektivu a ve třídě“
- Exkurze do Nemocnice Břeclav

2.2 ZŠ a MŠ Břeclav, Kpt. Nálepky

Stručný popis školy a umístění: úplná ZŠ (1. - 9. ročník), sloučená s mateřskou školou (3 oddělení) ZŠ sídlí v městské části Charvátská Nová Ves, ve 2 budovách: červená – 5. - 9. ročník, žlutá – 1. – 5. ročník (ŠD – 50 dětí), dále sportovní hala a školní dílny.

Podmínky zde nejsou ideální, školní dílna není dostatečně prostorná a vybavená.

Ke sportování žáci využívají sportovní halu a venkovní sportoviště s 2 stoly na stolní tenis, 2 hřišti a basketbalovými koši. Vybudováno moderní sportoviště s umělým povrchem.

- Školní časopis Kafka

Na ZŠ je zřízen školní parlament žáků. Žáci se scházejí jednou za 8 týdnů a mimořádně podle potřeby pedagogů. Na jejich činnost dohlíží školní metodička prevence Ing. Miroslava Malhocká a Mgr. Miroslava Snopková. V průběhu setkání má každý člen parlamentu prostor pro sdělení připomínek a námětů z jednotlivých tříd. Jsou probírána řešení podnětů z předchozího setkání. Probíhá diskuse nad důležitými připomínkami, vzkazy a událostmi ve škole. Rozdělují se úkoly mezi členy, které pak plní v době mezi jednotlivými setkáními. Zástupci parlamentu jsou rovněž k dispozici koordinátorům (pedagogům) školních akcí a podle potřeby přispívají k jejich organizaci a zajištění. Zástupci tříd informují spolužáky o průběhu jednání. Stejně tak informují o dění v parlamentu žáky a učitele 1. stupně. Z každého setkání žáci vypracují zápis o projednaných záležitostech, který je zveřejněn na webových stránkách školy.

Zájmové kroužky v rámci školy: výtvarný, dyslektický, atletický, turistický, T-ball, biblický

Projekty:

- **Ovoce do škol**
- **Spolupráce v oblasti vzdělávání v přeshraničním regionu**
- **Hodina pohybu navíc** – financována z ESF - cílem je motivace žáků 1. - 3. ročníků k pohybu
- **Gramotnosti a inkluze** – operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Nejvýznamnější soutěže a akce, které škola organizovala nebo se jich zúčastnila:

- Finanční gramotnost
- Literární soutěž Jižní Morava čte
- Školní a okresní kola olympiád z jazyka českého, matematiky a pythagoriády
- Olympiáda břevclavských škol
- Malovaný tulipán Boženy Šebetovské (soutěž malých zpěváků)
- Sportovní soutěže (přehazovaná, atletický čtyřboj, atletika,...)
- Dětská scéna – recitační soutěž

Spolupráce s jinými subjekty:

- Slováký krúžek Charvatčané
- Městské muzeum a galerie Břeclav
- Tereza Břeclav
- Městská knihovna Břeclav
- IQ Roma servis
- Duhovka – středisko volného času
- Hasičský záchranný sbor
- Policie ČR
- Městská policie Břeclav

Pronájem sportovní haly:

- Sokol CH. N. Ves (fotbal, T-ball)
- Tatra – volejbal
- SPŠ oddíl moderní gymnastiky
- Soukromé skupiny – fotbal, volejbal, country tance
- Jednorázové akce – tai či, judo, turnaje různých oddílů

Akce v rámci Minimálního preventivního programu:

- Etické dílny – „Jak se chránit v nebezpečných situacích“
- Přednáška „Já + Ty = My“
- Etické dílny – „Jak se stát dobrým kamarádem“
- Etické dílny „Jak překonat starosti ve škole“
- Přednáška „Kdo je kluk a kdo je holka?“
- Přednáška „Netolismus“
- Etické dílny „Život v mediální džungli“
- Přednáška „Seznam se bezpečně“

2. 3. ZŠ a MŠ Břeclav, Kupkova

Stručný popis školy a umístění: - úplná ZŠ (1. - 9. ročník) sloučená s mateřskou školou (5 oddělení). Škola je umístěna na 2 adresách v centru města Břeclavi. Dříve 2 samostatné základní školy. V r. 2004 došlo ke sloučení v jednu základní školu. Na ulici Kupkova – 6. - 9. ročník, v budově na ulici Sovadinova – 1. – 5. ročník (ŠD – 85 dětí). Součástí školy je také školní klub, který je využíván především žáky 2. stupně ZŠ.

V obou budovách jsou tělocvičny, které škola využívá pro své potřeby, ale pronajímá i jiným subjektům. Chybí dětské hřiště s vlastním pískovištěm a průlezkami při škole na ulici Sovadinova.

Na škole pracuje školní psycholog.

Zájmové kroužky v rámci školy: výtvarný, keramický, taneční, dyslektický, anglické konverzace, matematický, stolní tenis, florbal, logopedický

Projekty:

- **ERASMUS+ – mezinárodní projekt**
- **Recyklohraní**
- **Poskytování bezplatné stravy dětem ohroženým chudobou**

Nejvýznamnější soutěže a akce, které škola organizovala nebo se jich zúčastnila:

- Běh naděje
- Soutěže ve šplhu
- McDonalds Cup
- Dopravní výchova
- Čokoládová tretra
- Štafetový pohár
- Olympiáda breclavských škol – sportovní

Spolupráce s jinými subjekty:

- Městská knihovna Břeclav
- Tereza Břeclav
- Městské muzeum a galerie Břeclav
- TJ Lokomotiva Břeclav
- Nemocnice Břeclav
- Domov s pečovatelskou službou – vystoupení žáků školy
- Asociace školních sportovních klubů ČR
- CHKO Pálava
- Hudební škola Yamaha

- ZUŠ Břeclav
- Kino Koruna
- Policie ČR
- Městská policie Břeclav

Škola pronajímá své prostory jiným subjektům:

Budova – ul. Sovadinova:

Tělocvična

Učebna

Budova Kupkova 1

Tělocvična

Učebna

Akce v rámci Minimálního preventivního programu:

- Etické dílny – preventivní programy –
Jak se chránit v nebezpečných situacích? Budme kamarádi, Jak být v pohodě se sourozenci?, Jak se stát dobrým kamarádem?, Jak překonat starosti ve škole?, Jak správně využít IT a media?, Moje cesta na svět
- Přednáška „Bezpečně v kyberprostoru“

2.4. ZŠ Břeclav, Na Valtické – úplná ZŠ (1. - 9. ročník)

Škola stojí na sídlišti Na Valtické v Charvátské Nové Vsi. Školní družinu navštěvuje v průměru 90 dětí. Součástí školy je sportovní areál: fotbalové hřiště, běžecká dráha, doskočiště – skok do dálky, „U rampa“ pro skateboard a in-line bruslení, dětské hřiště s průlezkami, posezením, uměle vytvořený kopec. Sportovní areál je využíván nejen žáky místní školy, ale i veřejností. Slouží také k přípravě mladých hasičů, pořádají se zde soutěže.

ZŠ má také 2 tělocvičny, které využívá jak pro své žáky, tak pronajímá jiným subjektům.

Na škole pracuje žákovský parlament. Do parlamentu jsou voleni zástupci ze všech tříd školy, vždy na jeden školní rok. Pracovní setkání se koná čtyřikrát za rok a při potřebě projednat důležité organizační úkoly. Se zástupci žáků jedná Mgr. Ludmila Výborná.

Zájmové kroužky v rámci školy: němčina, debrujaři

Projekty:

- **Mezi Dunajem a Dyjí** – mezinárodní spolupráce mezi ZŠ Rakouska, Slovenska a ČR
- **Čtení nás baví**
- **Pomáháme si navzájem**
- **Ekoabeceda**

Nejvýznamnější soutěže a akce, které škola organizovala nebo se jich zúčastnila:

- Okresní přebor v přespolním běhu
- Přebor ve šplhu
- Přehazovaná
- Přespolní běh
- Odznak všestrannosti olympijských vítězů
- Olympiáda břeclavských škol
- Matematický klokan
- BESIP
- Literární soutěž
- Pythagoriáda
- Morava čte

Spolupráce s jinými subjekty:

- Duhovka – SVC
- Duhovka – volejbal – žáci, žákyně, dorost, ženy (tréninky, turnaje)
- ZŠ Poysdorf (Rakousko) – partnerská škola
- Městská knihovna Břeclav
- Městské muzeum a galerie Břeclav
- Tereza Břeclav
- Policie ČR
- Městská policie Břeclav

Akce v rámci Minimálního preventivního programu:

- Pomáháme si navzájem
- Vlajka pro Tibet
- Čtení nás baví

2.5. ZŠ Břeclav, Slovácká – úplná ZŠ (1. - 9. ročník)

Škola je umístěna v centru města Břeclavi. Ve škole pracuje školní družina (160 žáků) a školní klub (160 žáků). Ve škole pracuje školní poradenské pracoviště (ŠPP), psychologka. Školní klub se velmi osvědčil v nabídce využití volného času dětí.

Součástí školy je sportovní areál – v r. 2010 byl vybudován na místě již dosluhujícího sportovního hřiště moderní sportovní areál, který sestává z běžecké dráhy, 2 víceúčelových hřišť, která jsou využívána pro volejbal, basketbal, házenou, hřiště s umělým povrchem pro kopanou, multifunkční hřiště pro tenis. Dále jsou využívány 2 tělocvičny a posilovny a to jak žáky školy, tak i veřejností.

- Školní zpravodaj

Zájmové kroužky v rámci školy: stolní tenis, šprtec, šachy, chemický kroužek, volejbal, gymnastika, výtvarné činnosti, flétna, dyslektický kroužek, hudebně-dramatický kroužek, vaření

Projekty:

- **ERASMUS+**
- **Ovoce a mléko do škol**
- **Hodina pohybu navíc**
- **Bezplatná strava dětem ohrožených chudobou**
- **Posilujeme gramotnosti a dovednosti inovativně**

Nejvýznamnější soutěže a akce, které škola organizovala nebo se jich zúčastnila:

- Olympiáda breclavských škol
- Přespolní běh
- Šplh
- Břeclavská laťka
- Hustopečské skákání
- Přebory v atletice
- Pohár rozhlasu
- Atletický čtyřboj
- Volejbal
- Stolní tenis
- Futsalová liga
- Florbal

Spolupráce s jinými subjekty:

Pronájmy sportovního areálu a tělocvičen

Akce v rámci Minimálního preventivního programu:

- Preventivní program UNPLUGGED
- Podané ruce - kyberšikana
- Sex včas

- Nehodou to začíná
- Čas proměn
- Kriminalita mládeže
- Láska ano, děti ještě ne

2.6. ZŠ Jana Noháče, Břeclav – neúplná ZŠ (1. - 5. ročník)

Jde o školu, která se nachází v městské části Stará Břeclav. Pracuje zde školní družina (50 dětí).

V budově školy je tělocvična, která je pronajímána i veřejnosti.

Školní časopis

Zájmové kroužky v rámci školy: pěvecký, florbal, ochránce přírody, výtvarný, volejbal, šach

Projekty:

- **NEPZ- Nejbohatší ekosystém planety Země**
- **Recyklohraní**
- **Šachy do škol**
- **Najděme jim domov**

Nejvýznamnější soutěže a akce, které škola organizovala nebo se jich zúčastnila:

- Olympiáda břeclavských škol
- Recyklohraní
- Den země
- Dopravní výchova
- Orientační závod
- Matematický klokan
- Šachový turnaj

Spolupráce s jinými subjekty:

- Duhovka – SVČ
- Městská knihovna Břeclav
- Domov seniorů Břeclav

Akce v rámci Minimálního preventivního programu:

- Jak se stát dobrým kamarádem
- Buďme kamarádi
- Jak být v pohodě se sourozenci
- Jak překonat starosti ve škole
- Jak správně využít IT a média
-

3. Závěrečné shrnutí

Základní školy mají zpracovány povinné minimální preventivní programy (MPP), které jsou zaměřeny na prevenci sociálně patologických jevů u mládeže ve školách.

V rámci prevence všechny základní školy spolupracují s Policií ČR, Městskou policií, Hasičským záchranným sborem, Městským úřadem = OSPOD, s kurátory pro děti a mládež, Pedagogicko-psychologickou poradnou, s K-centrem.

Většina aktivit je provozována v rámci škol formou besed zaměřených na problematiku kouření, alkoholu, drog, šikany a zařazování těchto témat do hodin výuky, dále formou projektů, interaktivních programů, sportovních dnů, kroužků zaměřených na smysluplné využití volného času (výtvarná dílna, jazykové kroužky, atletický kroužek, florbal, kondiční cvičení, sportovní a pohybové hry, dovedné ruce, sborový zpěv, kopaná, volejbal, keramika apod.). **Vzhledem ke zpoplatnění kroužků se tyto stávají často nedostupnými pro žáky ze sociálně slabého a znevýhodněného prostředí.**

Na školách jsou zřízeny schránky důvěry, školní parlamenty. Některé školy vydávají svůj časopis, na jehož tvorbě se podílejí žáci uvedené školy.

Město Břeclav je také zřizovatelem základní umělecké školy a tří neškolských příspěvkových organizací, které nabízí sportovní, kulturní či jiné zájmové aktivity pro všechny věkové vrstvy obyvatel města: TEREZA Břeclav - zimní stadion, krytý bazén, koupaliště, Městská knihovna Břeclav, Muzeum a galerie Břeclav. I s těmito organizacemi školy spolupracují, podílejí se na pořádání akcí. Dále jsou to kino Koruna, TJ Lokomotiva Břeclav.

Všechny základní školy disponují tělocvičnami, které využívají jak k činnosti svých žáků v rámci tělesné výchovy i sportovních aktivit mimo školní vyučování. Uvedené prostory spolu s učebnami také pronajímají k aktivitám jiným subjektům k pravidelné činnosti (sportovní kluby, občanská sdružení, taneční školy, jazykové kurzy apod.), tak k jednorázovým akcím (pořádání sportovních soutěží, turnajů, olympiád pro děti i dospělé, ...).

Město Břeclav, odbor životního prostředí každoročně organizuje projekt „Úklid lesa a turistických tras“, kterého se účastní žáci břeclavských ZŠ spolu se svými učiteli. Městská knihovna Břeclav uspořádala besedu žáků se starostou města Břeclavi „Starosti pana starosty“.

V Břeclavi bylo v roce 2014 vybudováno v areálu u cukrovaru dopravní hřiště pro děti MŠ a žáky ZŠ, na kterém si mohou jako cyklisté prakticky vyzkoušet různé dopravní situace. Město Břeclav vyhrálo díky hlasům občanů soutěž o dětské hřiště, kterou organizovala společnost „Lidl“. Dětské hřiště stojí také v areálu u bývalého cukrovaru.

Sportovní činnost na Břeclavsku

Tělovýchovné jednoty a občanská sdružení (*soustředí se zde děti i dospělí*):

- Slováký veslařský klub
- TJ Sokol Břeclav - pravidelná cvičení, florbal
- TJ Sokol Charvátská Nová Ves - pravidelná cvičení, fotbal
- Sportovní klub moderní gymnastiky,
- TJ Tatra Poštorná - volejbal, šachy, asociace sportu pro všechny
- Slováký sportovní klub - volejbal
- Volejbal Poštorná, s. r. o. - volejbal muži
- Olympia Stará Břeclav – kopaná...
- SK Duhovka Břeclav - volejbal ženy, dívky
- Jezdecký klub Poštorná, Jezdecký klub Tři Grácií
- Plavecká škola Delfín - děti i dospělí
- Slováký tenisový klub Břeclav - mládež, dospělí
- YMCA T. S. - skautské středisko
- Kraso Břeclav - krasobruslení
- Městský sportovní klub - fotbal, stolní tenis
- HC Břeclav - lední hokej
- TJ Lokomotiva Břeclav - oddíly: basketbal, badminton, volejbal, lyžování, atletika, cyklistika, nohejbal, squash

* Zpracoval: odbor školství

Středisko Břeclav

Probační a mediační služba byla zřízena Zákonem č. 257/2000, činnost střediska v Břeclavi byla zahájena počátkem února 2001. Činnosti pracovníků PMS ČR jsou upraveny vedle již zmíněného Zákona o Probační a mediační službě zejména zákony č. 40/2009 Sb. (trestní zákoník), č. 141/1961 Sb. (trestní řád) a č. 218/2003 Sb. (Zákon o soudnictví ve věcech mládeže).

Počet pracovníků střediska se postupně navyšoval v závislosti na narůstající agendě PMS ČR a od počátku roku 2010 na středisku pracují 4 pracovníci s následujícím rozdělením oblastí činnosti: Středisko se v květnu 2014 přestěhovalo do nových prostor na adrese Ul. 17. listopadu 1a, Břeclav. Středisko již nedostalo pevné telefonní linky a pracovníci jsou dosažitelní na následujících kontaktech:

Mgr. Jan Adamus – vedoucí střediska, dohled u osob propuštěných z VTOS, spolupráce s Věznicí Břeclav, TDV

Kontakty – 733 788 971, jadamus@pms.justice.cz

Mgr. Eva Musilová - přípravné řízení, mediace

Kontakty – 778 468 491, emusilova@pms.justice.cz

Mgr. Petra Straková – dohledové činnosti u všech věkových kategorií

Kontakty – 778 468 922, pstrakova@pms.justice.cz

Lenka Hrozínková – zajištění výkonu trestu obecně prospěšných prací

Kontakty – 734 362 922, lhrozinkova@pms.justice.cz

V případě nepřítomnosti některého z pracovníků je možné se obrátit na přítomné kolegy a ti zajistí odpovídající řešení případu.

Výkon činností PMS ČR je nemyslitelný bez spolupráce s dalšími složkami. Výkon trestu obecně prospěšných prací je nemožné zajistit bez spolupráce s městskými a obecními úřady (největším poskytovatelem míst k výkonu trestu OPP je MÚ Břeclav), naší snahou je zajistit i další pracoviště mj. lze zmínit Charitu Břeclav, Diakonii ČCE – středisko Betlém. V případech vhodně uložených trestů OPP může být výsledkem nezanedbatelná pomoc pro zmíněné instituce a pro odsouzeného pocit odčinění jeho chyby.

U mladistvých pachatelů jsou nejčastějšími spolupracovníky kolegové z odborů sociálních věcí městských úřadů a také pedagogové ze škol navštěvovaných mladistvými pachateli. Významné je také spolupráce s IQ Roma servis a nelze opomenout ani spolupráci s Úřadem práce v Břeclavi a organizací Royal Rangers.

V případě dohledu u dospělých pachatelů je situace nejkomplikovanější a těžko se hledá partner pro spolupráci. Spolupráce je nejčastěji realizována s Úřadem práce – motivace v rámci dohledu k získání zaměstnání a případně i kvalifikace (bez uvedeného prakticky není možné vedení pachatelů k náhradě způsobených škod, výživného, nákladů trestního řízení atd.). V případě klientů závislých na NL je to Charita Břeclav, zejména její K-centrum, event. příslušní lékaři.

Stručný přehled nově evidovaných případů

Je třeba brát v potaz, že dohledy u nezletilců, mladistvých i dospělých jsou dlouhodobou záležitostí a služba nepracuje vždy pouze s klienty evidovanými pouze v běžném roce. U mladistvých pachatelů je dohled zpravidla realizován do věku 18 let a u dospělých pachatelů je maximální doba dohledu až 7 let. Nejdelší zkušební doby jsou stanovovány soudy v případech pachatelů nejzávažnějších trestných činů podmíněně propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody. Nově realizovaným druhem trestu je od roku 2010 trest domácího vězení. Od roku 2010 je také možné realizovat podmíněně propuštění z výkonu trestu odnětí svobody před vykonáním poloviny trestu a v uvedeném případě je dotyčnému ukládána povinnost analogická s trestem OPP, domácím vězením nebo trestem peněžitým. Dalším

novým institutem trestního zákoníku je možnost přeměny VTOS na trest domácího vězení. Kontrolou uvedeného opatření je také pověřována PMS. Novinkou je zavedení elektronického monitoringu výkonu trestu domácího vězení od 9/2018.

U řešených případů lze sledovat jisté průběžně se objevující problémy. Častým společným znakem dospělých pachatelů je nedostatek vzdělání a nekvalifikovanost. U dospělých pachatelů, zvláště u pachatelů propuštěných z VTOS, je zásadním problémem obtížné získání zaměstnání, byť v posledních cca 2-3 letech je situace výrazně lepší. Jako další problém je možné zaznamenat závislost na OPL a bez významu není ani alkohol jako spouštěč trestné a často násilné TČ.

Výše zmíněné znaky se objevují i u pachatelů v mladších věkových kategoriích. Problémy se školní docházkou ústí v nenastoupení k dalšímu vzdělávání po ukončení základního vzdělání nebo v nedokončení studia. Taktéž je možné za významné považovat problémy s návykovými látkami a alkoholem. U mladších pachatelů má výrazně negativní vliv špatné rodinné zázemí často bez nejmenšího zájmu o další vývoj mladistvého. Snaha rodičů je v mnoha případech pouze proklamativní a tito nevyvíjejí nejmenší snahu o změnu situace. Počet nově evidovaných případů v rámci střediska Břeclav se v posledních letech pohybuje mezi 230 – 250, se zastoupením cca 40% přípravné řízení a 60% vykonávací řízení.

Navrhovaná opatření korespondují s činností PMS a směřují zejména ke zvýšení možnosti výchovného působení na klienty a tím i k prevenci jejich další trestné činnosti:

- Rozšíření systému práce s rodiči mladistvých pachatelů, jejich vedení k odpovídající péči o své děti (škála od nabídky pomoci až k represí při neplnění povinností) a vedení k zodpovědnosti za jejich děti.
- Podpora nízkoprahových zařízení pro děti a mladistvé, případně osoby blízké věku mladistvému a v návaznosti na to vytvoření podmínek (zejména finančních) pro realizaci probačních programů pro mladistvé pachatele a event. i jiných programů vhodných pro žádoucí rozvoj dětí a mladistvých, následně i vytvoření programů pro dospělé pachatele.
- Zapojení PMS ČR do preventivních aktivit směřujících zejména k budování věku přiměřeného právního vědomí u dětí a mladistvých
- Rozšíření možností bydlení pro osoby propuštěné z výkonu trestu, v ideálním případě i s realizací výchovného programu zaměřeného na vedení k plnění povinností docházka do zaměstnání event. na úřad práce a jím vedených aktivit (např. rekvalifikace), hospodaření s finančními prostředky, a na to se vážícími povinnostmi (hrazení finančních závazků).
- Rozšíření pracovních možností pro jedince propuštěné z VTOS i jedince evidované z důvodu POD, případně pro pachatele po odpracování trestu OPP. Již realizované možnosti v rámci MÚ se zdají být velmi přínosné a týkají se zejména osob s nízkou úrovní pracovních návyků.

**Zpracoval: Mgr. Jan Adamus, vedoucí střediska PMS ČR Břeclav*

IQ Roma servis v Břeclavi poskytuje 2 registrované sociální služby a to: Terénní program od roku 2007 a od roku 2011 Sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi.

Cílovou skupinou Terénního programu jsou lidé starší 15 let, zejména romského původu, kteří se nacházejí v nepříznivé sociální situaci, jsou ohroženi sociálním vyloučením a nemohou nebo zatím neumí řešit svou nepříznivou životní situaci sami. Jejich nepříznivá sociální situace je charakteristická zejména: potřebou podpory při uplatňování svých práv a oprávněných zájmů, potížemi při splácení svých dluhů, potížemi při udržení bydlení nebo při hledání nového bydlení, bydlením v lidsky nedůstojných podmínkách, potížemi při snahách o stabilní uplatnění na trhu práce, potížemi při zajištění kvalitního vzdělávání a osobního rozvoje, potřebou podpory při řešení vztahů v rodině nebo v sousedství, potřebou podpory při překonání následků trestného činu nebo podobného jednání, nedostatečnou spoluprací mezi institucemi, které zasahují do jejich života, nedostatkem finančních, materiálních nebo koncepčních zdrojů, předsudky, diskriminací a rasismem. Cílem služby je zvýšit pracovní příležitosti a pracovní hrdost Romů, zvýšit udržitelnost a dostupnost stabilního a důstojného bydlení pro nízkopříjmové klienty, snížit předluženost a problémy s dluhy mezi klienty, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů, podporovat asertivitu a samostatnost klientů v dodržování lidských práv, podporovat pozitivní obraz, hrdost a občanskou angažovanost Romů.

Posláním Sociálně aktivizační služby je podporovat rodiny s dětmi převážně romského původu, které žijí v sociálně vyloučených lokalitách nebo jsou sociálním vyloučením ohroženy. Tato služba zajišťuje komplexní podporu rodiny potřebnou pro zdravý rozvoj dítěte a dovednosti rodiče v péči o něj. Zaměřujeme se na to, aby naši klienti byli schopni informovaně a vlastními silami řešit své potíže nebo jim včas předcházet, a žít tak spokojený a důstojný život v širší společnosti. Zapojení celé rodiny do řešení jednotlivých zakázek vnímáme jako dlouhodobější proces. Klademe důraz i na práci s jednotlivými členy rodin, skrze něž lze ovlivňovat rodinné prostředí jako celek. Cílem služby je díky koordinované a zacílené spolupráci podpořit v romských rodinách pozitivní změnu v péči a vzdělávání dětí, zejména rozvoj rodičovských kompetencí, ale také větší úspěšnost dětí a mládeže na základních a středních školách a rozvoj jejich zdravých návyků v oblasti trávení volného času.

Z hlediska sociální prevence organizace poskytuje prostor pro smysluplné trávení volného času dětem od 6 do 18 let, kteří mohou navštěvovat kroužky, jezdit na výlety a účastnit se letních aktivit tzv. „plácků“. Organizace také úzce spolupracuje se školami a prostřednictvím poskytovaného poradenství a doučování napomáhá ke zmírňování školní neúspěšnosti a rizikového chování u rodin ohrožených sociálním vyloučením. Organizace také úzce spolupracuje s OSPOD a rodinami pod dohledem na tématu zvyšování rodičovských kompetencí, se sociálním odborem, PMS a dalšími institucemi.

Od 1. 10. 2018 nově IQ Roma servis zřídilo specializovanou Dluhovou poradnu, která reaguje na předluženost obyvatel města. Poradna nabízí bezplatné poradenství, vzdělávací semináře a zpracování oddlužení. Nedílnou součástí práce organizace je práce komunitní. Několikrát do roka organizace pořádá komunitní úklidy lokality Na Zahradách, Riegrova a Krátká, komunitní akce jako oslavy Mezinárodního dne Romů, oslavu ukončení konce prázdnin a organizuje komunitní kroužky, které vedou sami zájemci z řad romské komunity.

**Zprávu zpracovala Mgr. Karolína Laubová*

2. přední hlídka ROYAL RANGERS BŘECLAV

adresa, tel.: Tylova 811/6, Břeclav 691 41, mobil - 731 463 940

organ. forma: pobočný spolek, IČO: 68 68 96 16

www, E-mail: www.royalrangers.cz , petrhelesic@seznam.cz

Další subjekty podílející se na realizaci projektu:

Apoštolská církev Břeclav

Teen Challenge (organizace pracující se závislými)

ACET (organizace působící v prevenci rizikového chování)

ZŠ Na Valtické, Policie, Hasiči

za finanční pomoci JMK, MÚ Břeclav, MŠMT

Název projektu: Činnost mezi dětmi v Břeclavi

Cíl projektu: systematickou prací v dobrém kolektivu nabídnout dětem zajímavý program

volnočasových aktivit, pomoci jim najít skutečné životní hodnoty.

vybudovat u nich zdravý a pevný charakter, aby mohly sami sebe i své

vrstevníky chránit před negativními jevy, zejména před násilím, alkoholismem

a drogami.

Cílová skupina: Děti ve věku 6 – 18 let.

Popis projektu: naše celoroční činnost je založena na pravidelných schůzkách s dětmi a mládeží v klubovnách, organizování jednodenních a víkendových akcí, letních táborů, kulturních a sportovních akcí pro děti. Při těchto aktivitách se snažíme vybudovat z dětí kolektiv, který je bude motivovat k aktivnímu životu bez sociopatogenních jevů. Největším rizikem pro děti je život v pouličních partách, kde se tak často setkávají s alkoholem, drogami, rasizmem a dalšími jevy, které se v tomto prostředí projevují. S dětmi pracujeme ve čtyřech věkových kategoriích: RangerKids – 6-8 let, Discovery Rangers – 9-12 let, Adventure Rangers – 13-15 let, a Expedition Rangers – 16-18 let. V každé z těchto skupin je program přizpůsoben věku a schopnostem dětí, které si plněním daných úkolů rozšiřují okruh vědomostí a praktických dovedností ve všech oblastech života.

Připravený program je otevřen všem, kteří se chtějí zapojit. Spolu s členy RR se na naše akce snažíme zapojit také neorganizovanou mládež. Na našich letních táborech jsme mohli pracovat i s rómskými dětmi. Dobrý kolektiv a zajímavý program pomáhá k učení se společnému životu bez rozdílu věku, pohlaví, vyznání či barvy pleti.

Název projektu: „ Fotbal Plus - děti sídliště “

Cíl projektu: Pozitivně ovlivnit mladou generaci vyrůstající v problémové oblasti jako je sídliště Na Valtické. Do budoucna bychom rádi tuto práci rozšířili i na jiná sídliště ve městě.

Cílová skupina: Děti ve věku 4 – 15 let, mládež 15-26 let

Popis projektu: naše akce jsou určeny dětem a mládeži především ze sídliště Na Valtické. Většina těchto dětí pochází ze sociálně slabých rodin.

Sport a hry používáme jako formu k oslovení dětí. Dozvědí se o sportovních pravidlech a pravidlech zdravého života bez negativních vlivů. Vše formou her, praktických ukázek a osobním příkladem trenérů. Děti tak mohou slyšet o dopadech špatného životního stylu jako je život pod drogovou závislostí, v anarchii, rasizmu, kriminalitě atd. také jsou povzbuzeny k plnohodnotnému životu.

Pořádáme několik jednodenních akcí a týdenní příměstský tábor.

Každá z těchto akcí se skládá:

z tréninku, kde se děti učí sportovním dovednostem,

z životního svědectví některé z pozvaných osobností,

z výkladu pravidel zdravého života,

z her a soutěží, které jsou na závěr odměněny cenami,

z času kdy mluvíme s dětmi osobně o jejich problémech.

Personál:

Vedoucí dětí jsou členové naší organizace, kteří absolvovali Národní výcvikový tábor pro vedoucí Royal Rangers „NVT“. A splňují požadavky pro práci s dětmi a mládeží, dle platných předpisů MŠMT ČR. Každoročně se zúčastňují povinných školení pro pracovníky s dětmi a mládeží.

**Zprávu zpracoval Petr Helešic*

DIECÉZNÍ CHARITA BRNO, OBLASTNÍ CHARITA BŘECLAV

HISTORIE OBLASTNÍ CHARITY BŘECLAV

Charitativní činnost v břeclavském regionu začala pod vedením České katolické charity Praha projektem "Ošetřovatelská služba" v prosinci 1991. Díky kvalitní práci našich pracovníků došlo k rozšíření klientely z města Břeclavi do blízkého okolí. Vznikl nový projekt Charitní ošetřovatelská služba, včetně hospicové péče v domácnostech. Po skončení činnosti Okresního ústavu sociálních služeb od 1. 4. 1993 vzniká Charitní pečovatelská služba a od 1. 7. 1997 zahajuje provoz Stacionář a domovinka Hustopeče, který svoji činnost ukončil v květnu 1998.

Příchodem nového ředitele byl vypracován projekt Centrum prevence drogových závislostí v Břeclavi, poradenství a Kontaktní centrum, který zahájil svoji činnost 1. 1. 1998 v provizorních podmínkách Oblastní charity Břeclav, Svatoplukova 18. Od 23. 11. 1998, po stěhování do prostor někdejšího Živnostenského úřadu na náměstí Tomáše Garrigue Masaryka 4, K- centrum rozšířilo své služby co nejblíže potřebným klientům tím, že 28. června 1999 byla otevřena detašovaná pracoviště v Mikulově a v roce 2000 v Hustopečích.

Projekt "Sociálních služeb" svoji činnost zkušebně zahájil v roce 1999, a to provozní dobou dva dny v týdnu. Služby klientům byly hrazeny z prostředků Oblastní charity Břeclav.

Charita jako organizace se úspěšně podílela na humanitární pomoci občanům v oblastech postižených povodněmi v ČR. Reagovala jako jedna z prvních a měla nejucelenější a nejobsáhlejší projekt pomoci, který svou koncepcí řešil nejen počáteční situaci, ale i potřeby postižených do budoucna.

Naši práci podpořil v roce 1999 svou pastorační návštěvou biskup brněnské diecéze Mons.ThLic. Vojtěch Cikrle. Při této příležitosti se sešli všichni zaměstnanci oblastní charity, členové farních charit a dobrovolníci.

Největším rozvojem prošla charita v letech 2000 - 2002. Byl zahájen provoz Azylového domu pro matky s dětmi v nouzi. V období povodní už fungoval projekt "Dobrovolnické centrum". Dobrovolníci do postižených míst hlavně na Litoměřicku a tím se dostalo lidem postiženým záplavami včasné, profesionální pomoci v maximální míře.

Diecézní charita Brno, Oblastní charita Břeclav je nestátní nezisková organizace (NNO)

Posláním Diecézní charity Brno, Oblastní charity Břeclav je služba milosrdné lásky církve bližnímu v nouzi bez ohledu na jeho příslušnost k rase, národnosti, vyznání a politickou příslušnost.

Na základě hodnot křesťanské lásky k bližnímu a vědomí lidské důstojnosti nabízí Diecézní charita Brno, Oblastní charita Břeclav pomocnou ruku těm nejpotřebnějším - lidem, kteří se sami o sebe nemohou postarat, ať již v důsledku stáří, fyzického či duševního 'handicapu' nebo nepříznivých sociálních podmínek. Charita zároveň usiluje, aby vůči lidskému utrpení a nouzi nezůstávala lhostejná celá společnost.

Diecézní charita Brno, Oblastní charita Břeclav vyvíjí činnost především v oblasti sociální a zdravotní péče, tuzemské i zahraniční humanitární pomoci a v podporování základních lidských práv a svobod.

Finanční a hmotné prostředky získává Diecézní charita Brno, Oblastní charita Břeclav od dárců, orgánů státní správy a místních samospráv, z církevních sbírek, od nadací a nadačních fondů, z výnosů vlastní činnosti a benefičních akcí.

CHARITNÍ SLUŽBY

Charitní ošetrovatelská služba

Ošetrovatelská služba je nestátní zdravotnické zařízení, které poskytuje zdravotní péči ordinovanou praktickým lékařem nebo ošetřujícím lékařem v nemocničním zařízení.

Ošetrovatelská péče je hrazena zdravotními pojišťovnami a provádí ji 10 zkušených zdravotních sester s citlivým přístupem ke každému klientovi. Naordinované výkony poskytuje tak, aby pacient mohl zůstat ve své domácnosti a nemusel být hospitalizován. Od roku 2015 je v provozu i domácí hospicová péče – Mobilní hospic sv. Martina.

Charitní pečovatelská služba

Posláním Charitní pečovatelské služby Břeclav je pomoc seniorům, zdravotně postiženým a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby tak, aby mohli zůstat co nejdéle ve svém domácím prostředí. Službu poskytujeme dle individuálního přístupu a v určeném čase.

Cílem služby je pomoc kvalitně a důstojně dožít v domácím prostředí a pomoc se začleňováním do běžné společnosti.

Cílovou skupinou jsou senioři se sníženou soběstačností, osoby s tělesným postižením, osoby se zrakovým postižením, osoby se sluchovým postižením a rodiny s dětmi.

Nízkoprahové denní centrum Břeclav

Posláním Nízkoprahového denního centra Břeclav je poskytovat podporu a pomoc osobám v nepříznivé sociální situaci, spojené zejména se ztrátou přístřeší. Pomoc směřuje k vytváření prostoru pro následné kroky vedoucí k opětovnému začlenění do společnosti, případně zabraňuje hlubšímu sociálnímu propadu.

Služby jsou poskytovány osobám starším 18 -ti let, které jsou současně v nepříznivé sociální situaci, spojené zejména se ztrátou přístřeší, případně přebýváním v bytových podmínkách ohrožujících zdraví a osobám ohroženým sociálním vyloučením.

Azylový dům Břeclav

Posláním Azylového domu Břeclav je podporovat osoby v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení a nabídnout jim prostor pro aktivní řešení jejich tíživé situace tak, aby se v co možná nejkratším čase mohly zařadit zpět do většinové společnosti. Cílem služby je uživatel (uživatelka), který (která) se prostřednictvím naší služby navrátí nebo se alespoň přiblíží návratu do běžného způsobu života.

Služba je určena soběstačným mužům a ženám starší 18 -ti let, s trvalým pobytem na území EU, kteří

se ocitli bez střechy nad hlavou a chtějí svou situaci aktivně řešit.

Domov svaté Agáty Břeclav

Posláním Domova svaté Agáty v Břeclavi je poskytnout pomoc při zvládání obtížných životních a sociálních situací těhotným ženám a matkám s dětmi, které aktivně řeší svoji situaci a podpořit je při začlenění do běžného života.

Zajistit uživatele klidné a bezpečné prostředí, vést ji k převzetí vlastní odpovědnosti při řešení nepříznivé situace a podpořit ji v úsilí vrátit se co nejdříve zpět do běžného života.

Zlepšit orientaci uživatelské při hledání právní pomoci, vyřizování na úřadech apod.

Připravit uživatelskou na převzetí vlastní odpovědnosti při řešení sociální situace.

Podpora při zapojení do většinové společnosti.

Stabilizovat sociální a finanční situaci uživatelské a zabránit tak jejímu sociálnímu vyloučení.

Začlenit uživatelskou do běžného života.

Informovat veřejnost o fungování zařízení. Od ledna roku 2015 jsme rozšířili cílovou skupinu a pomáháme i otcům s dětmi.

Kontaktní centrum s terénním programem Břeclav

Kontaktní centrum s terénním programem Břeclav poskytuje ve své budově i na ulici služby uživatelům návykových látek anebo lidem, kterých se drogový problém dotýká. Jeho posláním je snižovat zdravotní rizika a pomáhat řešit sociální problémy způsobem vstřícným ke každému, kdo se rozhodne vyhledat pomoc. Dále se snaží podněcovat uživatele služeb ke změně a naplnění jejich osobních cílů. Nedílnou součástí činnosti zařízení je ochrana veřejného zdraví a spolupráce s veřejností.

Cílovou skupinou zařízení jsou osoby starší 16 -ti let – experimentální i pravidelní uživatelé návykových látek. Vedle nich se zaměřujeme na osoby jim blízké. Primární cílovou skupinou jsou problémový (dlouhodobý a/nebo injekční) uživatelé nealkoholových drog. Uživatelům alkoholu nebo osobám závislým na hracích automatech je nabízeno poradenství a zprostředkování dalších odborných služeb.

Dobrovolnické centrum při Oblastní charitě Břeclav

Projekt Dobrovolnictví - nástroj integrace v sociálních službách a krizové pomoci

Projekt je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Úřadu Jihomoravského kraje v rámci Společného regionálního operačního programu. ESF napomáhá rozvoji zaměstnanosti, podporou zaměstnatelnosti, podnikatelského ducha, rovných příležitostí a investicemi do lidských zdrojů. Dobrovolnické centrum při Oblastní charitě Břeclav je součástí Sítě charitních dobrovolnických center Diecézní charity Brno, která vznikla v roce 2002 a představuje projekt systematické práce s dobrovolníky, kteří se již podílejí, nebo se budou podílet na činnosti charity. V roce 2006 se zmiňovaná síť stala stavebním kamenem pro další projekt "Dobrovolnictví - nástroj integrace v sociálních službách a krizové pomoci".

Podle zaměření služeb oblastní charity se zájemci o dobrovolnictví mohou podílet na:

- aktivitách farností a farních charit
- jednorázových dobročinných akcích
- pomoci nemocným a starým lidem v domácnostech, v domovech pokojného stáří
- pomoci bezdomovcům
- pomoci matkám s dětmi v tísni

- pomoci tělesně postiženým
- pomoci drogově závislým
- pomoci v poradnách pro lidi v tísní
- sbírkách pro potřebné
- Tříkrálové sbírce

Humanitární pomoc

Kosovo

V roce 2005 Diecézní charita Brno převzala humanitární projekt na pomoc válkou zničenému Kosovu. Realizací tohoto projektu byla pověřena Oblastní charita Břeclav. Místem působení je kosovské město Gjilan, kde spolupracujeme s místním centrem Caritas Kosovo.

I v roce 2006 jsme uskutečnili rovněž tři supervizní návštěvy, vybudovali centrum České katolické charity v Gjilan, z peněz veřejných sbírek jsme podpořili provoz místního centra. Projekt, který plně podporujeme s názvem "Děti ulice" pomáhá dětem, které jsou využívány na práci a prodej cigaret namísto školy, využít svůj volný čas a najít cestičku zpět do školních lavic a dosáhnout vzdělání.

Díky místním pracovníkům se podařilo v roce 2005 zprostředkovat několik hemodializačních přístrojů pro místní nemocnici. Dále podporujeme školku pro hluchoněmé děti, místní Sdružení hluchoněmých, nevidomých a slabozrakých.

Cílem činnosti v Kosovu je dosáhnout profesionality a ekonomické soběstačnosti místní Charity.

**Zprávu zpracovala PhDr. Alena Káňová*

Terénní tým Břeclavsko, Práh jižní Morava, z.ú.

Terénní tým Břeclavsko, Práh jižní Morava, z.ú., má specifickou roli v oblasti péče o duševní zdraví, která se promítá i do prevence kriminality. Prostřednictvím sociální služby podporujeme zotavení lidí s duševním onemocněním a tak preventivně působíme proti zhoršení zdravotního stavu, které u části lidí může vést k rizikovému chování. Tým působí na okrese Břeclav třetím rokem, od srpna 2016 s podporou radnice, bylo vytvořeno stabilní zázemí a svojí činností pomáhá lidem, aby žili co nejvíce samostatně v prostředí, které si sami vybrali k životu. Objektivně je takové riziko snižováno časnou detekcí člověka ve zhoršeném duševním stavu, také prostřednictvím asertivního oslovení – na základě získaného kontaktu na takového člověka od jiné osoby (rodič, soused, úředník, PČR/MP). Člověka osloví pracovník a pomáhá mu vyjít ze sociální izolace. Nejčastějšími tématy spolupráce s klienty bývá udržení stabilizovaného zdravotního stavu (mj. protikrizové plánování), práce, bydlení a podpora při řešení problémů v sociálních vztazích.

Terénní tým poskytuje ambulantní i terénní formu služby sociální rehabilitace lidem (ve věku 15 a více) se závažným duševním onemocněním v nepříznivé sociální situaci na okrese Břeclav. **Ambulantní forma:** lze využít každé pondělí **od 8:00 do 10:00 v rámci ambulantních hodin i bez předchozího objednání**. V této době mohou blízcí lidé a zájemci či uživatelé služby přijít do kanceláře v 1. patře (pravá chodba) bývalého školského úřadu, na adrese: 17. listopadu 1a v Břeclavi nebo zavolat bez předchozí domluvy. Závažným duševním onemocněním pro potřeby služby odpovídají onemocnění schizofrenie a další psychotická onemocnění s podobnými projevy, dále pak spolupracujeme s lidmi, kteří trpí poruchami nálad, jako je např. bipolární porucha (dřívější pojmenování maniodeprese). S lidmi s poruchami osobnosti pracujeme dle aktuální kapacity pracovníků.

Nepříznivou sociální situací rozumíme, situaci, kdy člověk v důsledku onemocnění samostatně nezvládá řešení úkonů či problémů v oblastech: zdraví, práce, bydlení, učení, péče o sebe, sociálních vztahů a smysluplného trávení volného času.

Pracovník pracuje při setkávání s člověkem s duševním onemocněním a jeho rodinou či blízkými metodou psychosociální rehabilitace a case managementu. Práce s klienty je v rámci komplexní, sdílené péče koordinovaná mezi více odborníky. Nejčastěji koordinuje klíčový pracovník (case manager) spoluprací s dalšími odborníky – s psychiatrem (s písemným souhlasem člověka při vstupu do služby), psychiatrickou sestrou, sociálními pracovníky jiných služeb, pracovníky samosprávy, opatrovníky a neformálními pečujícími.

Kontakty

Vedoucí týmu/case manager:

Mgr. Aleš Soldán, tel.č.: 733 643 341; ales.soldan@prah-brno.cz

Case manageri:

Ivana Grünová, DiS., tel. č.: 737 397 245; ivana.grunova@prah-brno.cz

Ludvík Salajka, tel. č.: 734 277 468; ludvik.salajka@prah-brno.cz

Bc. Jitka Velecká, tel. č.: 739 962 298; jitka.velecka@prah-brno.cz

Adresa kanceláře: (budova bývalého školského úřadu, 1. patro, pravá část chodby)

17. listopadu 2995/1a, Břeclav 690 02

Web organizace: <http://www.prah-brno.cz>

**Zprávu zpracoval Mgr. Aleš Soldán*

IV. KATALOG POSKYTOVATELŮ SLUŽEB V BŘECLAVI

Vydáno v rámci procesu komunitního plánování sociálních služeb ORP Břeclav, podrobněji popsáno v institucionální analýze (str. 35)

- Domov seniorů Břeclav
- Probační a mediační služba Břeclav
- Pedagogicko-psychologická poradna Břeclav
- Svaz tělesně postižených v ČR
- Svaz důchodců v ČR – městská organizace Břeclav
- Diecézní charita Brno, Oblastní charita Břeclav,
- Remedia Plus z.ú., Břeclav
 - o Pečovatelská služba
 - o Domov se zvláštním režimem
 - o Osobní asistence
 - o Odlehčovací služby
 - o Utilis -denní stacionář pro děti
 - o Utilis - integrační centrum
- Spolek neslyšících Břeclav
- TyfloCentrum Brno, pobočka Břeclav

V. INFORMACE O SOCIOLOGICKÝCH VÝZKUMECH

Strategie integrace romské populace v Břeclavi – Praha, březen 2008

Sociologický průzkum vnímání pocitu bezpečí v bytových domech v ul. Riegrova, Krátká a Na Zahradách – Břeclav, listopad 2011